

ТРЕБНИК

УКРАЇНСЬКА АВТОКЕФАЛЬНА ПРАВОСЛАВНА
ЦЕРКВА

ТРЕБНИК

(скорочений для вжитку)

diasporiana.org.ua

Видавництво "Православний Українець"
Чикаго — 1963

На славу Святій Єдинісущій, Животворчій і Нероздільній Тройці — Отцю, Синові і Святому Духові, Єдиному Богові, — з благословення Найпочеснішого Архiepіскопа ГРИГОРІЯ, Зверхника Української Автокефальної Православної Церкви на чужині, Українська Православна Церковна Рада випускає в світ другим доповненим виданням цю побожну книгу ТРЕБНИК з друкованого видання Всеукраїнської Православної Церковної Ради в Києві року Божого 1919-го — року перших відправ Богостужень рідною українською мовою.

Зроблені в першому виданні скорочення поданих чинів цілком оправдали себе в церковній практиці за ці роки, тому наша Видавнича Комісія зробила лише дрібні додатки в деяких чинах, узгіднала редакції текстів і доповнила зміст Требника деякими необхідними чинами й молитвами, яких не було в першому виданні, взявши ці доповнення з шкльостильного видання ВПЦР "Додатковий Требник", виданого в Києві 1922 року Божого.

Відаючи цю книгу в руки священослужителів, дяків-дирингентів і вірних Української Автокефальної Православної Церкви в різних країнах поза межами України, Українська Православна Церковна Рада вірить, що цим виданням прислужиться Рідній Церкві і побожному українському народові, який православно визнає і славить рідною мовою всесв'яте й величне ім'я Отця і Сина і Святого Духа. Амінь.

Українська Православна Церковна Рада на чужині

Чикаго, 2 серпня 1963 року Божого

В день св. пророка Іллі

МОЛИТВА ЗА ПОРОДІЛЮ

Священик, одягнувши епитрахиль, промовляє:

Священик: Благословенний Бог наш завжди, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Дяк: Амінь.

Слава Тобі, Боже наш, слава Тобі.

Царю небесний, Утішителю, Душе правди, що скрізь еси і все наповняеш. Скарбе добра й життя Подателю, прийди й оселися в нас і очисти нас від усякого гріха і спаси, Милосердний, душі наші.

Святий Боже, святий кріпкий, святий безсмертний, помилуй нас (тричі).

Слава Отцю, і Синові, і Святому Духові, нині й повсякчас, і на віки вічні. Амінь.

Пресвята Тройце, помилуй нас; Господи, очисти гріхи наші; Владико, прости беззаконня наші; Святий, завітай до нас і зціли немочі наші задля слави імени Твого.

Господи, помилуй (тричі).

Слава Отцю, і Синові, і Святому Духові, нині й повсякчас, і на віки вічні. Амінь.

Отче наш, що еси на небесах! Нехай святиться ім'я Твоє, нехай прийде Царство Твоє, нехай буде воля Твоя, як на небі, так і на землі. Хліба нашого щоденного дай нам сьогодні і прости нам провини наші, як і ми прощаємо винуватцям нашим, і не введи нас у спокусу, але визволи нас від лукавого.

Священик: Бо Твоє є Царство, і сила і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Дяк: Амінь.

Священик: Господеві помолимось.

Дяк: Господи, помилуй.

Священик: Владико, Господи Вседержителю! Ти зціляєш всяку хворість і всяку неміч, зціли ж і рабу Твою (*ім'я*), що нині породила, і підведи її з постелі, на якій лежить, бо, по слову пророка Давида, ми всі в гріхах почались і нечисті перед Тобою. Зберігай її й дитину, що вона породила, покрій її Твоєю покровою від нині й до кінця її життя, за молитви Богородиці і всіх святих, бо Ти благословенний на віки вічні.

Дяк: Амінь.

Молитва після того, як священник дасть ім'я дитині

Священик: Господеві помолимося.

Дяк: Господи, помилуй.

Священик: Господи Боже наш, Тобі молимося і Тебе благаємо: нехай світло лиця Твого освітлює раба Твого цього (*ім'я*) [рабу Твою цю (*ім'я*)] і нехай хрест Єдинородного Сина Твого відзначається в серці й думках його (її), щоб унікав він (вона) усякої суєти цього світу і всякого ворожого підступу, а щоб поводи́в (поводила) себе згідно з заповідями Твоїми. Дай, Господи, щоб він (вона) ніколи не зрікався (не зрікалась) Твого святого імені, щоб у свій час прилучився (прилучилась) до святої Твоєї Церкви і задовольнявся (задовольнялась) величними Тайнами Христа Твого; щоб, проживши свій вік по Твоїх заповідях і зберігши своє ім'я бездоганним, одержав він (одержала вона) долю праведників у Царстві Твоїм, за молитви й заступництво святого (святої) [*ім'я якого дано дитині*], з благодаті й чоловіколюбства Єдинородного Сина Твого, що з Ним благословенний Ти, з пресвятим, милосердним і животворчим Твоїм Духом, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Дяк: Амінь.

Священик: Слава Тобі, Христе Боже, надіє наша, слава Тобі.

Дяк: Слава і нині. Господи, помилуй (3-чі).
Благослови.

Священик: Христос, що в вертепі народився і в яслах покладений був, істинний Бог наш, за молитви Пречистої Своєї Матері Богородиці і Вседіви Марії, святого (ім'я якого дано дитині) і всіх святих, помилує і спасе нас, бо Він милосердний і чоловіколюбець.

Дяк: Амінь.

ТАЙНА ХРЕЩЕННЯ

Священик надіває епитрахиль, тричі благословляє дитину, кладе руку на голову її і молиться:

В ім'я Твоє, Господи Боже істини, і Єдиного Твого Сина і Святого Духа кладу руку мою на раба Твого (рабу Твою) (*ім'я*), що сподобився (сподобилась) прийти до Святого Імени Твого і під покровою Твоею охоронятися. Визволи його (її) від стародавньої диявольської підлеглості і освіти його (її) вірою, надією і любов'ю до Тебе, щоб він (вона) зрозумів (зрозуміла), що єдиний істинний Бог — Ти і Єдинородний Твій Син Господь наш Ісус Христос і Святий Дух Твій. Допмагай йому (їй) додержуватись усіх заповітів Твоїх і цим Тобі догодити, бо тільки та людина, що так робитиме, — матиме життя. Впиши його (її) в книгу життя Твого, приєднай його (її) до отари Твоєї, щоб прославилось через нього (неї) Твоє святе ім'я і улюбленого Твого Сина й Животворчого Твого Духа.

Боже! З ласки Своєї доглядай за ним (нею) і завжди приймай благання його (її). Подай йому (їй) радість від праці рук його (її) і від нащадків його (її). Нехай він (вона) визнаватиме Тебе, вклоняючись Тобі й славлячи ім'я Твоє величне й найвище, і хвалитиме Тебе повсякчас в усі дні життя свого. Бо Тебе хвалять всі сили небесні, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Синові, і Святому Духові, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Люди: Амінь.

Заборонення диявола

Священик: Господеві помолимося.

Люди: Господи, помилуй.

Священик: Забороняє тобі, дияволе, Господь, що прийшов на землю і оселився між людьми, щоб зруйнувати твоє знуцання над людьми і визволити їх від тебе; що на хресті ворожі сили переміг, коли сонце потьмарилось, земля затрусилась, гроби відчинились і тіла святих ожили; що подолав смертю смерть і знищив того, хто має владу смерті, — це ж тебе, дияволе! Забороняю тобі Богом, що виростив дерево життя і поставив херувима з вогненним мечем стерегти його: будь заборонений! За-

бороняю тебе іменем Того, Хто ходив по воді, як по землі, Хто спиняв бурі й вітри. Він тобі й зараз забороняє через нас: побійся, вийди і одійди від створіння цього, і щоб уже не повертався в нього і не притаївся в ньому, і не зустрічай його ні вдень, ні вночі і ні в яку годину доби, але відійди від нього в своє пекло аж до Страшного Суду. Побійся Бога, що вітає на херувимах і бачить те, що і в безодні, перед Котрим тремтять всі чини янгольські, небо і земля, море і все, що є в них. Вийди і відійди від новообраного воїна Христа, Бога нашого, бо Тим тобі забороняю, у Кого крила є вітер, а слуги — вогонь палючий; вийди і відступи від цього створіння з усією силою і слугами твоїми, бо прославилось ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Люди: Амінь.

Священик: Господеві помолимося.

Люди: Господи, помилуй.

Священик: Господи Боже наш, Ти зціляєш всяку хворість і всяку неміч. Зглянься на раба Твого (рабу Твою), знайди, вивідай і віджени від нього (неї) всі підступи диявольські, заборони нечистим духам і віджени їх, і очисти створіння Твоє, і Своєю могутньою силою під-

бий сатану під ноги його (її) скоро, дай йому (їй) перемогу над ним і над нечистими його духами, і щоб він (вона) з ласки Твоєї сподобився (сподобилась) безсмертних і небесних Твоїх Тайн і щиро прославив (прославила) Тебе — Отця, і Сина, і Святого Духа, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Люди: Амінь.

Священик: Господеві помолимося.

Люди: Господи, помилуй.

Священик: Вічний Владико і Господи! Ти створив чоловіка по образу Твоєму і по подобі і призначив йому вічне життя, а коли він через гріх втратив його, — Ти через Христа Твого, що став Чоловіком, дав спасіння світові. Сам і створіння оце визволи з неволі диявольської, прийми в Царство Твоє наднебесне, відкрий йому очі духовні, щоб осяяло його світло Євангелії Твоєї, і дай йому в житті янгола світлого, щоб охороняв його від усякої ворожої напасти і від думок лукавих.

Далі священик тричі дмухає на дитину і тричі промовляє:

Вижени з нього (з неї) всякого лукавого і нечистого духа, що притаївся в серці його (її).

А потім промовляє далі:

Духа спокуси, духа лукавства, духа поганства і всякого нечесного прибутку, духа неправди і всякої нечисти, що робиться по намові диявола, і нехай він (вона) стане розумною овечкою отари Христа Твого, почесним членом Церкви Твоєї, сином і спадкоємцем (дочкою і спадкоємницею) Царства Твого, щоб, поживши згідно з заповідями Твоїми і зберігши печать Твою непорушною, а душевну одіж незаплямованою, одержав (одержала) долю святих у Твоєму Царстві, з благодаті, щедрости і чоловіколюбства Єдинородного Сина Твого, що з Ним благословенний Ти, з пресвятим, милосердним і животворчим Твоїм Духом, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Люди: Амінь.

Потім куми з дитиною стають лицем до порога, а священик по тричі питає:

Чи зрікаєшся ти сатани і всіх діл його, і всіх слуг його, і всяких послуг йому, і всієї погорди його?

Куми відповідають:

Зрікаюся.

Чи зрікся (зріклася) ти сатани?

Куми відповідають:

Зрікся (зріклася).

Потім куми повертаються до образів, а священник питає:

Чи приєднуєшся ти до Христа?

Куми відповідають:

Приєднуюся.

Священник далі питає:

Чи приєднався (приєдналась) ти до Христа?

Куми відповідають:

Приєднався (приєдналась).

І віруєш в Нього?

Куми відповідають:

Вірую в Нього, яко Царя і Бога.

І читають або співають Символ Віри:

Вірую в Єдиного Бога Отця, Вседержителя, Творця неба й землі і всього видимого і невидимого. І в Єдиного Господа Ісуса Христа, Сина Божого, Єдинородного, що від Отця народився попереду всіх віків, — Світло від Світла, Бога істинного від Бога істинного, рожденного, не-сотвореного, єдиносущного з Отцем, через Котрого все сталося. Що заради нас, людей, задля нашого спасіння прийшов з небес і втілювався від Духа Святого й Марії Діви і став чоловіком. І розп'ятий був за нас при Понтійському Пилатові, і страждав, і був похований. І воскрес на третій день, як було написано. І зійшов на небо і сидить праворуч Отця. І знову прийде зі сла-

вою судити живих і мертвих, і царству Його не буде кінця. І в Духа Святого, Господа животворчого, що від Отця походить, що Йому належить рівне з Отцем і Сином поклоніння і славлення, що говорив через пророків. В Єдину, Святу, Соборну й Апостольську Церкву. Визнаю одно хрещення задля відпущення гріхів. Сподіваюсь воскресіння мертвих і життя майбутнього віку. Амінь.

Священик знову питає:

Чи приєднався (приєдналась) ти до Христа?

Куми відповідають:

Приєднався (приєдналась).

Священик: І вклонися Йому.

Куми кланяються й кажуть:

Вклоняюся Отцю, і Синові, і Святому Духові, Тройці єдиносущній і нероздільній.

Священик: Благословенний Бог наш, що всім людям бажає спастися і до зрозуміння істини дійти, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Люди: Амінь.

Священик: Господеві помолимося.

Люди: Господи, помилуй.

Священик: Владико Господи Боже наш! По-клич раба Твого (рабу Твою) (*ім'я*) до святої Твоєї просвіти і сподоби його (її) великої бла-

годаті святого Твого хрещення; віднови його (її) для вічного життя і сповни його (її) силою Святого Твого Духа задля з'єднання з Христом Твоїм, щоб він (вона) не зоставався (не зоставалась) надалі дитиною тільки земного життя, а став (стала) й дитиною Твого Царства, з ласки і благодаті Єдинородного Сина Твого, що з Ним благословенний Ти, з пресвятим, милосердним і животворчим Твоїм Духом, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Люди: Амінь.

Далі священник надіває ризи, вливає в хрестильницю свяченої води і промовляє:

Благословенне Царство Отця, і Сина, і Святого Духа, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Люди: Амінь.

Священик: В спокої серця Господеві помолимось.

Люди: Господи, помилуй (один раз за кожне прохання).

За мир з неба й спасіння душ наших Господеві помолимось.

За спокій на всьому світі, за добробут святих Божих церков та за з'єднання всіх Господеві помолимось.

За святий храм цей і тих, що з вірою, по-

божністю й страхом Божим приходять до нього, Господеві помолимося.

За святу православну Українську Церкву, за всечесного єпископа нашого (*ім'я*), чесне священство, Христове дияконство, за весь причет і людей Господеві помолимося.

За раба Божого (рабу Божу) (*ім'я*), що приходить до святого хрещення, і за снасіння його (її) Господеві помолимося.

За те, щоб став він (вона) сином і спадкоємцем (дочкою і спадкоємницею) вічного щастя, Господеві помолимося.

За те, щоб зрісся він (вона) з Христом, Богом нашим, і став (стала) причасником смерті і воскресіння Його, Господеві помолимося.

За те, щоб охоронив він (вона) одіж хрещення і дар Духа в чистоті й непорочності в день страшний Христа Бога нашого, Господеві помолимося.

За те, щоб вода ця була для нього (для неї) купіллю нового життя, позбавленням гріхів і одіжжю нетління, Господеві помолимося.

За те, щоб почув Господь Бог голос моління нашого, Господеві помолимося.

За визволення його (її) і нас від усякої журби, гніву та біди Господеві помолимося.

Спаси, помилуй, пригорни й охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю.

Пресвяту, пречисту, преблагословенну, славному Владичицю нашу Богородицю і Вседіву Марію з усіма святими спогадавши, самі себе й один одного і все життя наше Христу Богові віддамо.

Люди: Тобі, Господи.

Священик: Бо Тобі належить всяка слава, честь і поклоніння, Отцю, і Синові, і Святому Духові, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Люди: Амінь.

[Якщо немає свяченої води, то священик читає над водою, що в хрестильниці, таку молитву:

Господи Боже Вседержителю, що створив небо і землю, море і все, що є в них, що зібрав води в одно місце, що зачинив безодню і запечатав її страшним і славним ім'ям Твоїм! Зглянься і зараз, Господи Боже, на створіння Твоє і благослови й освяти воду цю; пошли на неї благодать визволення і благословення Йорданське; зроби її джерелом петління, даром освячення, прощення гріхів, зціленням хворостей, непідступною для ворожих сил, повною янгольських сил. Нехай вийдуть з неї благословенням хреста Твого всі ворожі сили. Покажи, Владико,

всім воду цю водою каяття, купіллю на нове життя, відновленням для душі; щоб ті, що хреститимуться в ній, скинули з себе старе людське і, одягнувшись у нове, прийняли образ смерти Твоєї й стали причасниками воскресіння Твого і прилучились до найперших, що на небі записані, і дякуватимуть Тобі, що в Тройці славишся, Отцю, і Синові, і Святому Духові, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Люди: Амінь.]

Далі священник тричі кладе свяченою оливою хрест на воді в хрестильниці і виголошує:

Будьмо уважні.

Люди: Алилуя, алилуя, алилуя.

[Якщо олива ще не освячена, то священник тричі дмухає в пляшечку з наливою туди оливою, тричі хрестить її і промовляє:

Господеві помолимося.

Люди: Господи, помилуй.

Священик: Владико Господи, Боже батьків наших! Ти послав до тих, що були в Ноевому ковчезі, голубку з галузкою оливного дерева в ознаку Твого змилювання і припинення потопу, і цим Ти провістив тайну і благодать хрещення. Сам благослови цю оливу силою, дією і завітанням Святого Твого Духа, щоб вона була для тих, що будуть знаменуватися нею, прові-

щенням нестління, зброєю правди, оновленням душі й тіла, відігнанням усякого підступу диавольського, на славу Твою і Єдинородного Твого Сина і пресвятого, милосердного й животворчого Твого Духа, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Люди: Амінь.]

Священик: Благословенний Бог, що освітлює і освячує кожну людину, що народилась на світ, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Люди: Амінь.

Потім священик кладе оливою хрести дитині на лобі, на грудях, на ушах, на руках і на ногах (підшвах), промовляючи:

Коли помазує лоб: Помазується раб Божий (раба Божа) (*ім'я*) оливою радості в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь.

Коли помазує груди: Задля зцілення душі і тіла.

Коли помазує уші: Щоб був чуткий (була чутка) до віри.

Коли помазує руки: Руки Твої створили мене й спорудили мене.

Коли помазує ноги: Щоб ходив він (вона) шляхами заповітів Твоїх.

Потім священик бере дитину і тричі купає її у воді, що в хрестильниці, промовляючи:

Охрещується раб Божий (ім'я) [раба Божа (ім'я)] в ім'я Отця амінь, і Сина амінь, і Святого Духа амінь.

А далі кладе дитину на крижмо, яке держить кум, коли хрестять хлопця, і кума, коли дівчину, і промовляє:

Одягається раб Божий (раба Божа) (ім'я) в одіж правди в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь.

Люди ж в цей час співають на голос 5:

Одіж дай мені світлу, що вдягнувся в світло, як в одіж, Вельмимилостивий Христе Боже наш.

Тайна мирування

Священик: Господеві помолимось.

Люди: Господи, помилуй.

Священик: Благословенний Ти, Господи Боже Вседержителю, Джерело добра, Сонце правди! Ти осяяв тих, що в темряві, світлом спасіння через Єдинородного Сина Твого і дав нам недостойним райську чистоту хрещенням у святій воді і божественне освячення в животворчій мируванні. Ти й зараз зволив удруге породити раба Твого новоохрещеного (ім'я) [рабу Твою (ім'я)] водою і духом, і вільних і невільних гріхів відпущення йому (їй) дарував. Сам, Владико, Всецарю добросердечний, подай йому

(ій) і печать Дару Святого і Всемогутнього Твого Духа і причастя Святого Тіла і Чесної Крови Христа Твого. Збережи його (її) в Твоїй святині, стверди в православній вірі, визволи від лукавого і всіх заходів його, і Твоїм страхом, що спасає, в чистоті і правді душу його (її) збережи, щоб, усяким ділом і словом догоджаючи, він (вона) став сином і спадкоємцем (дочкою і спадкоємницею) і небесного Твого Царства. Бо Тобі належить милувати і спасати нас, Боже наш, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Синові, і Святому Духові, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Люди: Амінь.

Потім священник бере миро і робить ним дитині хрести на лобі, очах, носі, губах, ушах, грудях, на обох руках і ногах, щоразу промовляючи:

Печать Дару Духа Святого. Амінь.

Потім куми беруть в руки свічки і тричі обходять за священником з дитиною навкруги хрестильниці, і всі співають:

Усі ви, що в Христа охрестилися, у Христа одягнулися. Алилуя.

Священик: Будьмо уважні. Мир усім. Премудрість.

Дяк: І духові твому. Прокимен голос тре-

тій: Господь просвіта моя і Спаситель мій, — кого мені боятися?

Стих: Господь оборонець життя мого, — кого злякаюся?

Люди: (співають прокимен).

Священик: Премудрість.

Дяк: До римлян послання святого апостола Павла читання.

Священик: Будьмо уважні.

Дяк: Браття! Всі ми, що в Христа Ісуса охрестились, у смерть Його охрестились, бо погреблись ми з Ним через хрещення в смерть, щоб, як Христос воскрес із мертвих славою Отця, так і ми нове життя почали. Бо коли ми з'єднані з Ним подобою смерти Його, то будемо (з'єднані) і подобою воскресіння, знаючи, що попереднє наше людське з Ним розп'ято, щоб зникло тіло гріховне, щоб не бути нам надалі слугами гріха, бо хто вмер, — той визволився від гріха. Коли ж ми вмерли з Христом, віруємо, що й житимемо з Ним, знаючи, що Христос, воскреснувши з мертвих, уже більше не вмер, смерть над Ним більше влади не має. Бо як Він умер, то раз Він для гріха умер, а як живе, — для Бога живе. Отже і ви так само думайте, що ви мертві вже для гріха, а живі

для Бога у Христі Ісусі, Господеві нашому.

Люди: Алилуя, алилуя, алилуя.

Священик: Премудрість. Станьмо побожно. Вислухаймо святу Євангелію. Мир усім.

Люди: І духові твому.

Священик: Від Матфія святої Євангелії читання. (Матф. 28, 16-20)

Люди: Слава Тобі, Господи, слава Тобі.

Священик: Будьмо уважні.

В один час одинадцять учеників пішли в Галилею, на гору, куди звелів їм Ісус, і, побачивши Його, поклонилися Йому, а деякі усумнілися. І приступивши Ісус сказав їм: „Дана Мені всяка власть на небі й на землі. Ідьте же, навчайте всі народи, хрестячи їх в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа, навчаючи їх додержувати все, що Я заповідав вам. І ось Я з вами по всі дні до кінця світу.“ Амінь.

Люди: Слава Тобі, Господи, слава Тобі.

Священик: Господеві помолимося.

Люди: Господи, помилуй.

Священик: Владико Господи, що визволив від гріха святим хрещенням раба Твого (*ім'я*) [рабу Твою (*ім'я*)] і на нове життя його (її) породив, Сам щастя, щоб світло лица Твого в серці його (її) повсякчас сяяло, зброю віри

його (її) неосоромленою від ворогів охорони, одіж нетління збережи на ньому (ній) незаплямованою й чистою, духовну печать в ньому (ній) непорушну благодаттю Твоею зберігаючи, милостивим до нього (неї) й нас будь через безліч щедрот Твоїх, щоб благословилося і прославилось ім'я Твоє, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Люди: Амінь.

Потім священник бере губку, мочить її в воді і кропить нею дитину, промовляючи:

Виправдався (виправдалась) ти, просвітився (просвітилась) ти, освятився (освятилась) ти, обмився (обмилась) ти іменем Господа нашого Ісуса Христа і Духом Бога нашого.

Потім обтирає губкою ті місця на тілі дитини, де написав миром хрести, і промовляє:

Охрестився (охрестилась) ти, просвітився (просвітилась) ти, помирувався (помирувалась) ти, освятився (освятилась) ти, обмився (обмилась) ти в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа.

Люди: Амінь.

Священик: Господеві помолимося.

Люди: Господи, помилуй.

Священик: Владико Господи Боже наш! Ти образом Твоїм вшанував людину і з душі ро-

зумної і тіла прекрасного створив її, щоб тіло служило розумній душі; тіло головою увінчав і в неї всі почуття вклав, що не суперечать одно одному, а голову вкрив волоссям, щоб не шкодили їй зміни в повітрі, і всі члени тіла чоловіка як слід зладнав, щоб всіма ними був вдячний Тобі, премудрому Творцеві. Сам, Владико, що через святого апостола Павла заповідав нам все для слави Твоєї робити, благослови зробити початок стригти волосся на голові цього раба Твого (цієї раби Твоєї); благослови його (її) разом з його (її) хрещеним батьком і хрещеною матір'ю, і дай їм всім навчатися закону Твого і приємне Тобі робити. Бо Ти милосердний і чоловіколюбчець Бог еси, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Синові, і Святому Духові, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Люди: Амінь.

Священик: Мир усім.

Люди: І духові твому.

Священик: Голови ваші перед Господом схиліть.

Люди: Тобі, Господи.

Священик: Господи Боже наш! Ти з Твоєї ласки купіллю хрещення освятив віруючих у Тебе. Благослови і цю дитину і на голову їй не-

хай зійде Твоє благословення; і як благословив Ти через пророка Самуїла Давида - царя, благослови і голову раба Твого (ім'я) [раби Твоєї (ім'я)] (благословляє) моєю грішною рукою, одвідуючи його (її) Духом Твоїм Святим, щоб, у добрі виростаючи і доживши до старости, він (вона) щиро Тебе славив (славила) і бачив (бачила) добру долю у всі дні життя свого. Бо Тобі належить всяка слава, честь і поклоніння, Отцю, і Синові, і Святому Духові, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Люди: Амінь.

Після цього священник стриже волосся дитини навхрест, промовляючи:

Постригається раб Божий (ім'я) [раба Божя (ім'я)] в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа.

Люди: Амінь.

Священик: Помилуй нас, Боже, з великої ласки Твоєї, молимося Тобі: вислухай нас і помилуй.

Люди: Господи, помилуй (по тричі тут і далі).

Ще молимося про милість, життя, спокій, здоров'я і спасіння раба Божого новоохрещеного (ім'я) [раби Божої новоохрещеної (ім'я)] і хрещених його (її) батька та матері.

Ще молимося за новоохрещеного раба Бо-

жого (ім'я) [новоохрещену рабу Божу (ім'я)], щоб зберіг його (ї) Бог в чистій вірі, у всякій побожності і виконанні заповітів Христових у всі дні життя його (ї).

Священик: Бо Ти милосердний і чоловіколюбець Бог еси, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Синові, і Святому Духові, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Люди: Амінь.

Священик: Слава Тобі, Христе Боже, надіє наша, слава Тобі.

Люди: Слава Отцю, і Синові, і Святому Духові, і нині й повсякчас, і на віки вічні. Амінь. Господи, помилуй (3-чі). Благослови.

Священик: Христос, що хрестився в Йордані задля нашого спасіння, істинний Бог наш, за молитви Пречистої Своєї Матері, Богородиці і Вседіви Марії, святого (ім'я якого дано дитині) і всіх святих, помилує й спасе нас, бо Він милосердний і чоловіколюбець.

Люди: Амінь.

МОЛИТВА НА ВВОДИНИ

На 40-й день мати приходить з дитиною до церкви і зупиняється в бабинці. Священик, кадівши епитрахиль, стає перед Царськими вратами і промовляє:

Благословенний Бог наш завжди, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Дяк: Амінь.

І далі початкові молитви (див. стор. 3).

Потім священик іде в бабинець до матері з дитиною, покриває нахилену голову її епитрахилем і благословляє її, промовляючи:

В ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь.

Священик: Господеві помолимося.

Дяк: Господи, помилуй.

Священик: Господи Боже, Вседержителю, Отче Господа нашого Ісуса Христа, що всяку істоту словесну й безсловесну словом Твоїм створив, все з небуття привів до існування. Тобі молимося і Тебе благаємо: очисти від усякого гріха і від усякої нечистоти Твою рабу цю (*ім'я*), що її Ти з Твоєї волі спас і що приходить зараз до святої Твоєї церкви, щоб неосудно вона сподобилася причаститися святих Твоїх Таїн.

І якщо дитина її померла, то після цього зараз виголос:

Бо Ти милосердний і чоловіколюбець Бог еси, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Синові, і Святому Духові, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Дяк: Амінь.

Якщо ж дитина жива, то далі так:

І дитину, що від неї народилась, благослови, вирости, освяти, в розумі виховай доброю та розумною, бо це Ти її створив і дав їй бачити світ видимий. Нехай же сподобиться духовної просвіти в належний час і прилучиться до святої Твоєї отари через Єдинородного Сина Твого, що з Ним благословенний Ти, з пресвятим, милосердним і животворчим Твоїм Духом, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Дяк: Амінь.

Священик: Господеві помолимося.

Дяк: Господи, помилуй.

Священик: Господи Боже наш, що прийшов на спасіння роду людського. Прихились і до цієї раби Твоєї (*ім'я*) і сподоби її через молитви священства Твого увійти до святої Твоєї церкви, змиє нечистоту її душевну й тілесну після сорока днів і зроби її достойною причаститися пречистого Тіла й чесної Крови Твоєї і славити з нами пресвяте ім'я Твоє, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Дяк: Амінь.

Потім с в я щ е н и к благословляє дитину і промовляє:

Господи Боже наш! Тебе як немовлятко в сороковий день принесла до храму Свята Твоя Мати Пречиста Діва Марія, і праведний Симеон на руки прийняв. Благослови ж, Всемогутній Владико, щоб і ця дитина з'явилась перед Тобою, Створителем всього. Зрости її на всяке добре і Тобі приємне діло, відганяючи від неї ознакою хреста Твого всяку ворожу силу, бо Ти, Господи, — захисник дітей. Нехай, сподобившись святого хрещення і з нами під охороною благодаті єдиносущної і нероздільної Тройці перебуваючи, одержить вона долю праведників у Царстві Твоїм. Бо Тобі належить всяка слава, вдячність і поклоніння, з Надвічним Твоїм Отцем і пресвятим, милосердним і животворчим Твоїм Духом, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Дяк: Амінь.

Потім с в я щ е н и к бере дитину на руки, несе в церкву і робить нею знак хреста, промовляючи:

Приноситься в церкву раб Божий (*ім'я*) [раба Божа (*ім'я*)] в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь.

Ідучи далі з дитиною до Царських врат, промовляє:

Ввійде в дім Твій, уклониться в храмї святім
Твоім.

Далі: Серед церкви співатиме Тобі.

Потім, коли дитина хлопець, то через південні двері
входить з ним у Вівтар, обносить поза Престолом і пів-
нічними дверима виносить і стає перед Царськими вра-
тами. Якщо ж дитина дівчина, то, не входячи у Вівтар,
просто стає перед Царськими вратами і промовляє:

Нині відпускаєш заспокоєним раба Твого,
Владико, як і сказав Ти, бо побачили очі мої
спасіння Твоє, що призначив Ти всім людям
світом на просвіту народів і славою людей Тво-
їх — Ізраїля.

Потім священик віддає дитину матері і виголо-
шує відпуст:

Слава Тобі, Христе Боже, надіє наша, слава
Тобі.

Дяк: Слава Отцю, і Синові, і Святому Ду-
хові, і нині й повсякчас, і на віки вічні. Амінь.
Господи, помилуй (3-чі). Благослови.

Священик: Христос, що зволив, щоб на со-
роковий день Пречиста Його Мати по закону
принесла Його до храму, істинний Бог наш, за
молитви Пречистої Своєї Матері і Вседіви Ма-
рії, святого (імення дитини) і всіх святих, поми-
лує і спасе нас, бо Він милосердний і чоловіко-
любець.

ТАЙНА СПОВІДІ

Священик: Благословенний Бог наш. **Дяк:** Амінь. Три-
святе. Пресвята Тройце. Отче наш (див. стор. 3) і далі:

Господи, помилуй (12 раз). Слава і нині.

Прийдіть, поклонімся Цареві нашому Богу.
Прийдіть, поклонімся і припадемо до Христа,
Царя нашого, Бога. Прийдіть, поклонімся і при-
падемо до Самого Христа, Царя і Бога нашого.

Псальма 50

Помилуй мене, Боже, з великої ласки Твоєї
і з великого милосердя Твого прости провини
мої. Особливо обмий мене від беззаконня мого
і від гріха мого очисти мене. Бо беззаконня мое
я знаю, і гріх мій повсякчас передо мною. Тобі
єдиному я згрішив і лукаве перед очима Твоїми
заподіяв. Признаюсь у гріхах, щоб справдилися
слова Твої і щоб Ти був чистим у присуді Тво-
йому. Ось бо я в беззаконні почався, і в гріхах
породила мене мати моя. Отже Ти любиш прав-
ду в серці і в глибині серця відкрив мені му-
дрість. Окропи мене ісопом і я буду чистий,
обмий мене — і я буду біліший від снігу. Дай
мені почути радощі й веселощі, і зрадіють кі-
стки, Тобою розбиті. Відверни лице Твое від

гріхів моїх і прости всі беззаконня мої. Створи в мені, Боже, чисте серце і віднови в мені духа правди. Не відкинь мене від лиця Твого і Духа Твого Святого не відбери від мене. Поверни мені радощі спасіння Твого і духа мого власного зміцни в мені. Покажу беззаконним шляхи Твої, і грішники вернуться до Тебе. Визволи мене від гріхів кривавих, Боже, Боже, Спасителю мій, і язик мій радісно величатиме справедливість Твою. Господи, відкрий уста мої, і язик мій сповістить хвалу Тобі, бо не задовольнить Тебе жертва, яку я приніс би, і навіть жертва всепалення Тобі не любя. Жертва Богіві — це дух журливий; серця скорботного і знесиленого Ти не відкинеш. Щастя, Боже, ласкою Твоюю Сіона, і хай збудуються стіни Єрусалимські. Тоді будуть Тобі любі жертви правди, підношення і всепалення. Тоді покладуть на жертівник Твій тельців.

А потім ці тропарі, гол. 6:

Помилуй нас, Господи, помилуй нас, бо, жодної відповіді не маючи змоги дати, ми грішні приносимо Тобі, як Владиці, цю тільки молитву: помилуй нас.

Слава Отцю і Синові і Святому Духові.

Господи, помилуй нас, бо на Тебе покладає-

мо ми надію, не гнівайся дуже на нас і не згадуй про беззаконня наші, але зглянься й тепер на нас, як милосердний, і визволи нас від ворогів наших, бо Ти Бог наш, а ми люди Твої; і всі ми є створіння рук Твоїх і ім'я Твоє призиваємо.

І нині й повсякчас, і на віки вічні. Амінь.

Милосердя двері відчини нам, благословенна Богородице, щоб, маючи надію на Тебе, не загинули ми, а за Твоею допомогою від усякого лиха визволялися, бо Ти еси спасіння роду християнського.

Господи, помилуй (40 раз).

Священик: Господеві помолимося.

Дяк: Господи, помилуй.

Священик: Боже, Спасителю наш! Ти через пророка Твого Нафана Давидові, що покався, подав відпущення гріхів його, і молитву Манасії, коли він щиро покався перед Тобою, прийняв. Прийми ж з властивим Тобі чоловіколюбством і цих рабів Твоїх, що каються в гріхах, які вчинили. Не зважай на всі лихі вчинки їх, прости неправди, не споминай беззаконня. Бо Ти ж, Господи, сказав: „Я зовсім не хочу смерти грішника, але щоб він покався і мав життя“, і Ти звелів нам прощати гріхи сім раз по сімдесят. Бо як безприкладна величність Твоя, так

безмірна і милість Твоя. Бо коли пам'ятатимеш гріхи наші, — хто встоїть? Та Ти еси Бог тих, що каються, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Синові, і Святому Духові, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Дяк: Амінь.

Священик: Господеві помолимося.

Дяк: Господи, помилуй.

Священик: Господи Ісусе Христе, Сину Бога Живого, Пастирю і Ягнче! Ти взяв на Себе гріх світу, обом винуватцям подарував борги їх і грішниці простив всі гріхи її. Сам, Владико, не згадує, полегши і прости гріхи, беззаконня, провини вільні й невольні, що вчинили перед Тобою ці раби Твої чи свідомо, чи несвідомо, чи як злочинці, чи як непослухи і взагалі як люди, що тіло мають і на світі живуть, дияволом спокушені. Ой, Владико Чоловіколюбче, почув з ласки Твоеї наші благання за рабів Твоїх цих і прости, як вельмимилостивий, всі провини їх і визволь їх з вічних мук, бо Ти ж сказав: „Те, що ви зв'яжете на землі, — буде зв'язане й на небі, а що розв'яжете на землі, — буде розв'язане й на небі“. Бо Ти один безгрішний, і Тобі славу віддаємо з Отцем і Святим Духом, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Дяк: Амінь.

Священик: Господеві помолимося.

Дяк: Господи, помилуй.

Священик: Господи, Боже спасіння рабів Твоїх, милостивий і щедрий і довготерпеливий. Тобі жаль грішних людей, бо не хочеш Ти смерти грішника, але щоб він покався і мав життя. Сам і нині змилуйся над цими рабами Твоїми, покажи їм шляхи до каяття і прости їм всі гріхи і провини їх вільні й невольні. Погодь і з'єднай їх із святою Твоею Церквою через Христа Ісуса, Господа нашого, що з Ним і з Святим Духом Тобі належить влада і величність, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Дяк: Амінь.

Після цього священик звертається до спасеників з проповіддю, закликаючи їх до щирого каяття у всіх гріхах, які вони вчинили перед Господом, і проказує їм сповідь:

Сповідуюся Тобі, Господеві Богу і Творцеві мойому, Єдиному, що в Тройці Тебе славлять і Тобі вклоняються, — Отцю, і Синові, і Святому Духові, — у всіх гріхах моїх, які я заподіяв у всі дні життя мого і в усякий час аж до останнього моменту словом, чи ділом, чи думкою і всіма почуттями моїми душевними і тілесними,

якими траплялося мені на віку Тебе, Бога і Творця мого, прогнівляти і ближнього мого образати. У всіх цих гріхах я маю волю покаятися і уклінно благаю Тебе: з ласки Твоєї прости мені всі гріхи мої і розв'яжи мене від них усіх, бо Ти милосердний і чоловіколюбець. Амінь.

Спасеники повторюють за священником цю сповідь, а коли прокажуть її, священник читає над ними розрішаючу молитву:

Господь і Бог наш Ісус Христос благодаттю і щедротами Свого чоловіколюбства нехай простить вам (тобі, *ім'я*) всі гріхи ваші (твої), і я, недостойний ієрей, властю Його, що мені надана, прощаю і розв'язую вас (тебе) від усіх гріхів ваших (твоїх) в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь.

При цих словах священник рукою благословляє спасеників. Далі:

Достойно є, і це є істина, славити Тебе Богородицею, завжди славною і пренепорочною і Матір'ю Бога нашого. Чеснішу від херувимів і незрівняно славнішу від серафимів, що без істління Бога Слово породила, дійсну Богородицю, Тебе величаємо.

Слава Отцю, і Синові, і Святому Духові, і нині й повсякчас, і на віки вічні. Амінь.

Священик: Слава Тобі, Христе Боже, надіє наша, слава Тобі.

Дяк: Слава і нині. Господи, помилуй (3-чі).
Благослови.

Священик: Христос істинний Бог наш, за молитви пречистої Своєї Матері, святих славних і всехвальних апостолів, святого (що його храм і день), святих і праведних Богоотців Якіма і Ганни, преподобних і Богоносних отців наших Антонія й Феодосія та інших чудотворців печерських і всіх святих, помилує і спасе нас, бо Він милосердний і чоловіколюбець.

Дяк: Амінь.

Після відпусту співають "До Твоєї ласки" чи інше або читається Канон до Св. Причастя.

Заувага. Сповідь може бути або загальна — для всіх спасеників, або особиста — для тих, хто побажає.

При загальній сповіді священик питає всіх спасеників разом, чи визнають себе грішними, чи каються в гріхах, звертається до них з відповідною проповіддю, закликаючи їх спокутувати свої гріхи й виявити це будь-яким добрим ділом. Після цього спасеники стають на коліна, а священик проказує їм сповідь і читає розрешаючу молитву.

Про день загальної сповіді необхідно сповіщати спасеників заздалегідь.

ЧИН ПРИЧАСТЯ ХВОРОГО

Як прийде священник у хату до хворого, здійсмає з себе дароносицю, надіває епитрахиль, кладе в чашу часточку Св. Дарів, вливає трохи вина — а на столі щоб було наготовлено трохи води чи вина для запивання — і починає:

Благословенний Бог наш завжди, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Дяк: Амінь. Трисвяте. Пресвята Тройце. Отче наш (дивись стор. 3).

Священик: Бо Твоє є Царство, і сила і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Дяк: Амінь. Прийдіть, поклонімоь Цареві нашому Богу. Прийдіть, поклонімоь і припадемо до Христа, Царя нашого, Бога. Прийдіть, поклонімоь і припадемо до Самого Христа, Царя і Бога нашого.

Вірую в Єдиного Бога... (дивись стор. 12).

Прийми мене сьогодні, Сину Божий, за причасника Вечері Твоєї таємної, бо я не повідаю таємниці ворогам Твоїм і не поцілую Тебе, як Іуда, а як розбійник визнаю Тебе: пом'яни мене, Господи, у Царстві Твоїм.

Слава. Царю небесний (дивись стор. 3).

І нині. Богородице Діво, ми визнаємо Богом Того, Хто від Тебе тіло прийняв. Молися до Нього, щоб спас душі наші.

Господи, помилуй (40 раз).

Священик: Господеві помолимося.

Дяк: Господи, помилуй.

Священик: Владико, Господи Ісусе Христе, Спасителю наш! Ти один маєш владу відпускати гріхи. Прости ж, як Бог милосердний і чоловіколюбець, хворому рабові Твоєму (*ім'я*) [хворій рабі Твоїй (*ім'я*)] всі гріхи свідомі й не-свідомі, і сподоби його (її) неосудно причаститися пречистих Твоїх Таїн не на муку, не на збільшення гріхів, а на очищення душі й тіла і на одержання Царства Твого, бо Ти еси для нього (неї) допомога, і непорушна стіна, і захист від супротивника і відпущення гріхів. Бо Ти милосердний і чоловіколюбець Бог еси, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Синові, і Святому Духові, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Дяк: Амінь.

Священик: Господеві помолимося.

Дяк: Господи, помилуй.

Священик: Господи, я знаю, що я недостойний (недостойна), щоб Ти завітав до моєї хати і ввійшов у світлицю душі моєї, бо вся вона —

як та пустака, і неприбрана, і немає в мені такого місця, де б Тобі голову прихилити. Але так як Ти хочеш бути зі мною, то я, на милість Твою надіючись, приходжу до Тебе: звели відчинити двері недостойних моїх уст, щоб Тобою єдиним я наситився (наситилась); ввійди в мене і очисти мене від усякої нечистоти душевної і тілесної, будь мені допомогою і захистом і сподоби мене праворуч Тебе стати, за молитви Пречистої Владичиці нашої Богородиці і Вседіви Марії і всіх святих, що від віку Тобі догодили, бо Ти благословенний на віки вічні.

Дяк: Амінь.

Священик: Господеві помолимося.

Дяк: Господи, помилуй.

Священик: Господь Бог Вельмимилостивий нехай змилується над тобою. Господь Ісус Христос нехай задовольнить всі твої добрі прохання. Господь Всемогутній нехай визволить тебе від усякої напасти. Господь нехай навчить і врозумить тебе. Господь нехай допоможе тобі і спасе тебе. Господь нехай охоронить і очисти тебе. Господь радіщами духовними нехай обдарує тебе. Господь нехай буде захистом для душі й тіла твого. Господь, як милосердний і чоловіколюбець, нехай подасть тобі відпущен-

ня гріхів. Господь Ісус Христос в день суду нехай помилує тебе і нехай благословляє тебе в усі дні життя твого. Бо Йому належить всяка слава, честь і поклоніння, з Надвічним Його Отцем і пресвятим, милосердним і животворчим Його Духом, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Дяк: Амінь.

Священик: Господеві помолимося.

Дяк: Господи, помилуй.

Священик: Господи, Боже наш, що Петрові і грішниці за їхні сльози гріхи простив і митаря, що висповідався в своїх гріхах, виправдав, прийми сповідь хворого раба Твого (хворої раби Твоєї) і, як милосердний, прости всі гріхи його (її), якими він (вона) нагрішив (нагрішила) перед Тобою чи вільно, чи невільно, чи словом, чи ділом чи думкою, бо Ти один маєш владу відпускати гріхи. Бо Ти милосердний і чоловіколюбчець Бог еси, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Синові, і Святому Духові, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Дяк: Амінь.

Потім священик сповідає хворого, проказуючи йому сповідь (див. "Тайна сповіді", стор. 35) і читає відпускну молитву (див. там же). Далі читає молитву перед причастям, а хворий повторює її за священиком:

Вірую, Господи, і визнаю, що Ти єси воістину Христос, Син Бога живого, що прийшов на землю грішників спасти, між якими я перший. Ще вірую, що це є саме пречисте Тіло Твоє і це є сама чесна Кров Твоя. Молюся ж Тобі — помилуй мене і прости мені провини мої вільні й невольні, чи словом, чи ділом, чи свідомо чи несвідомо заподіяні, і сподоби мене неосудно причаститися пречистих Твоїх Таїн на відпущення гріхів і життя вічне. Амінь.

Нехай же не на суд або на осуд буде мені причастя святих Твоїх Таїн, Господи, а на зміцнення душі й тіла.

Боже, будь милостивий до мене грішного.
Боже, очисти мене грішного й помилуй мене.
Згадай про мене, Господи, у Царстві Твоїм.

Після молитви священник причащає слабого, а потім дає йому запити, вливаючи в заливку і останнє вино з чаші. Після причастя священник проказує:

Нині відпускаєш заспокоєним раба Твого, Владико, як і сказав Ти, бо побачили очі мої спасіння Твоє, що призначив Ти всім людям світом на просвіту народів і славою людей Твоїх — Ізраїля.

Потім, як хоче, то співає короткий молебень з читанням Євангелії на голові хворого і далі виголошує ектенію:

Священик: Помилуй нас, Боже, з великої ласки Твоєї, молимося Тобі: вислухай нас і помилуй.

Дяк: Господи, помилуй (3-чі).

Священик: Лікарю душ і тіл, Христе Спасителю! З щирим і журливим серцем до Тебе звертаємось і з плачем Тебе благаємо: зціли хворість, заспокой душевні й тілесні страждання раба Твого (*ім'я*) [раби Твоєї (*ім'я*)] і, як добросердечний, прости йому (їй) всі гріхи вільні й невольні та, як розслабленого, скоро підведи з постелі, що на ній хворим (хворою) лежить, молимо Тебе, Всемилолюбивий Владико, вислухай нас і помилуй.

Дяк: Господи, помилуй (3-чі).

Священик: Бо Ти милосердний і чоловіколюбчець Бог еси, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Синові, і Святому Духові, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Дяк: Амінь.

Священик: Слава Тобі, Христе Боже, надіє наша, слава Тобі.

Дяк: Слава і нині. Господи, помилуй (3-чі).
Благослови.

Священик: Христос істинний Бог наш, за молитви Пречистої Своєї Матері і Вседіви Марії, святого (імення хворого) і всіх святих, помилує і спасе нас, бо Він милосердний і чоловіколюбець.

Дяк: Амінь. Господи, помилуй (3-чі).

ТАЙНА ШЛЮБУ

Священик: Благословенний Бог наш завжди, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Люди: Амінь.

Диякон: В спокої серця Господеві помолились.

Люди: Господи, помилуй (один раз тут і далі).

Диякон: За мир з неба й спасіння душ наших Господеві помолились.

За спокій на всьому світі, за добробут святих Божих церков та за з'єднання всіх Господеві помолились.

За святий храм цей і тих, що з вірою, побожністю й страхом Божим приходять до нього, Господеві помолились.

За святу православну Українську Церкву, за всечесного єпископа нашого (*ім'я*), чесне священство, Христове дияконство, за весь причет і людей Господеві помолились.

За Боголюбиву й Богомбережену Матір нашу Україну, уряд, військо і всю людність її Господеві помолились.

За раба Божого (*ім'я*) і рабу Божу (*ім'я*),

що одружуються одно з одним єдністю шлюбу,
і за спасіння їх Господеві помолимося.

За те, щоб дав їм Бог дітей на продовження
їх роду і всього, чого вони попросять корис-
ного задля свого спасіння, Господеві помоли-
мося.

Щоб подав їм Бог любов чисту, спокійну і
поміч свою, Господеві помолимося.

Щоб зберіг їх Бог в однодушності і твердій
вірі, Господеві помолимося.

Щоб благословив їх Бог життям бездоган-
ним, Господеві помолимося.

Щоб дав їм Господь Бог наш шлюб чесний
і одруження незрадливе, Господеві помолимося.

Щоб дав їм Господь утіху побачити синів
та дочок, Господеві помолимося.

За визволення їх і нас від усякої журби, гніву
та біди Господеві помолимося.

Спаси, помилуй, пригорни й охорони їх і
нас, Боже, Твоєю благодаттю.

Пресвяту, пречисту, преблагословенну, слав-
ну Владичицю нашу Богородицю і Вседіву Ма-
рію з усіма святими спогадавши, самі себе й
один одного і все життя наше Христу Богові
віддамо.

Люди: Тобі, Господи.

Священик: Бо Тобі належить всяка слава, честь і поклоніння, Отцю, і Синові, і Святому Духові, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Люди: Амінь.

Диякон: Господеві помолимося.

Священик: Боже вічний! Ти з'єднуєш тих, що далекі були поміж собою, і вкладаєш в них непорушну любов і згоду. Благослови ж і рабів Твоїх цих (*імена*) і навчай їх на всяке добре діло. Бо Ти милосердний і чоловіколюбець Бог еси, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Синові, і Святому Духові, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Люди: Амінь.

Священик: Мир усім.

Люди: І духові твому.

Диякон: Голови ваші перед Господом схиліть.

Люди: Тобі, Господи.

Священик кропить св. водою похилені голови молодих і читає над ними молитву:

Господи, Боже наш! Ти з усіх народів зібрав і заручив з Собою Церкву, як діву чисту; благослови заручини ці, з'єднай і охорони рабів Твоїх цих у згоді й однодумності життя. Бо Тобі належить всяка слава, честь і поклоніння, Отцю, і Синові, і Святому Духові, нині й по-

всякчас, і на віки вічні.

Люди: Амінь.

Далі священник кропить св. водою каблучки, бере першу каблучку і благословляє нею молодого, кажучи:

Заручається раб Божий (*ім'я*) з рабою Божою (*ім'я*) в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь.

І надіває каблучку на четвертий палець правої руки. Потім другою каблучкою благословляє молоду і каже:

Заручається раба Божа (*ім'я*) з рабом Божим (*ім'я*) в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь.

Диякон: Господеві помолимося.

Люди: Господи, помилуй.

Священик: Господи, Боже наш! Ти з слугою патріярха Араама в далеку країну подорожував, коли той посилав його знайти дружину синові своєму Ісаакові, і по молитві коло криниці вказав заручити Ревеку, що перша прийшла по воду і напоїла його. Сам благослови заручених рабів Твоїх — цього (*ім'я*) і цю (*ім'я*), і янгол Твій нехай веде їх в усі дні життя їх. Бо Ти благословляєш і освячуєш усе на світі, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Синові, і Святому Духові, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Люди: Амінь. І співають 127 псалму:

Щасливий чоловік,*) що боїться Господа, що ходить Його шляхами. Бо Ти житимеш від праці рук твоїх. Будеш щасливий і добре тобі буде. Жона твоя буде в домівці твоїй як родюча виноградна лоза. Сини твої — як пагонці дерева оливного навкруги столу твого. Ось так буде благословенний чоловік, що боїться Господа. Нехай благословить тебе Господь з неба і нехай дасть тобі бачити щасливу долю в усі дні життя твого, бачити діток дітей твоїх. Мир народові нашому.**)

Далі священик питає молодого:

Чи з своєї доброї волі, а не з примусу, ти бажаєш одружитися з цією (*ім'я*), яку ти тут перед собою бачиш?

Молодий відповідає: З своєї.

Священик: Чи не обіцяв ти другій одружитись з нею?

Молодий відповідає: Ні.

Священик (до молоді): Чи з своєї доброї волі, а не з примусу, ти бажаєш одружитися з цим (*ім'я*), якого ти тут перед собою бачиш?

Молода відповідає: З своєї.

---

*) Або "Щасливі всі, що бояться Господа"

***) Або "Мир на Ізраїля"

Священик: Чи не давала ти слова іншому молодому?

Молода відповідає: Ні, не давала.

Священик: Благословенне Царство Отця, і Сина, і Святого Духа, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Люди: Амінь.

М о л и т в а

Диякон: Господеві помолимося.

Священик: Боже пречистий і всього світу Сотворителю! З Твоєї любови до людей Ти з ребра прабатька Адама дружину йому створив, і благословив їх і сказав: „Плодіться і розмножуйтеся і володійте землею“, і обох їх, як одну істоту, сполучив; тому ж покине чоловік батька свого та матір свою і з'єднається з дружиною своєю, і будуть двоє їх, як одно тіло, а що Бог з'єднав, — того люди нехай не розлучають. Сам, Владико Пресвятий, що з великої Твоєї ласки і з невимовної доброти прийшов у Кану Галилейську і тамошній шлюб благословив, щоб показати, що це з Твоєї волі одружуються люди і від них народжуються діти, прийми молитву від нас, рабів Твоїх, і як там, так і тут невидимою Твоєю присутністю благослови шлюб цей та подай рабам Твоїм (*імена*) життя

спокійне, довгі літа, чистоту, любов між собою у згоді, рід довговічний, в дітях утіху. Дай їм побачити діток у дітей своїх, і охорони їх від пересудів людських; подавай їм і від роси небесної і від землі родючої, і всяким добром наповни домівки їхні, щоб і для себе мали і убогим подавали; і подай їм і тим, що коло них житимуть, все для спасіння необхідне. Бо Ти Бог милостивий, щедрий і чоловіколюбець, і Тобі славу віддаємо з Надвічним Твоїм Отцем і пресвятим, милосердним і животворчим Твоїм Духом, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Люди: Амінь.

Диякон: Господеві помолимося.

Люди: Господи, помилуй.

Священик: Благословенний Ти, Господи, Боже наш, що духовний і чистий шлюб освятив і тілесний в закон увів, у чистоті нас охороняєш і наше земне життя добре впорядковуєш. Ти, Владико, створив чоловіка і царем над усім створінням його призначив і сказав: „Не гаразд чоловікові жити самотньому на землі, створи-мо йому дружину, таку як він“. І взяв одно з ребер його і створив дружину, і як побачив її Адам, то сказав: „Це є кість від костей моїх і тіло від тіла мого; вона назветься жінкою, бо

від чоловіка свого взято її“. Отже покине чоловік батька та матір свою і з'єднається з жінкою своєю, і будуть вони вдвох як одно тіло, а що Бог з'єднав, — люди нехай не розлучають. Отже і нині Ти, Господи Боже наш, пошли благодать Твою небесну на рабів Твоїх (*імена*), і дай рабі Твоїй цій в усьому коритися чоловікові своєму, а цьому рабові Твоєму — бути головою своїй жінці, щоб жили вони по волі Твоїй. Благослови їх, Господи Боже наш, як благословив Ти Авраама й Сару і всіх патріархів. Охорони їх, Господи Боже наш, як охоронив Ти Ноя в ковчезі. Пам'ятай про них, Господи Боже наш, як пам'ятав Ти про Своїх сорок мучеників і послав їм з неба вінці. Згадай, Боже, і про батьків їх, що виховали їх, бо молитви батьків зміцняють добробут дітей їх. Не забувай, Господи Боже наш, раба Твого (*ім'я*) і рабу Твою (*ім'я*) і благослови їх; пошли їм дітей — та все добрих; дай їм єднання душ і тіл; піднеси їх так, як кедри Ливанські, як рясну лозу доброго винограду; задовольняй їх всяким земним добром, щоб задоволені у всьому рясніли вони різними ділами добрими і Тобі приємними. Нехай же побачать вони і діточок у дітей своїх, як молодняк оливного дерева навколо столу

свого. Та, щоб догодивши Тобі, як світила на небі, засяяли Тобою, Господом нашим. З Тобою ж слава, держава, честь і поклоніння Надвічному Твоєму Отцеві і животворчому Твоєму Духові, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Люди: Амінь.

Диякон: Господеві помолимось.

Люди: Господи, помилуй.

Священик: Боже святий, Ти створив чоловіка з землі, а з ребра його витворив дружину йому. Бо волив Ти, Господи, щоб не самотній чоловік залишався на землі. Ти, Владико, з святої оселі Твоєї простягни руку Твою і з'єднай раба Твого (*ім'я*) і рабу Твою (*ім'я*), бо Ти даєш чоловікові жінку; спаруй їх з'єднанням душ, звінчай їх в одно тіло, дай їм дітей добрих діждатися. Бо Твоя є влада і Твоє Царство, і сила і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Люди: Амінь.

Священик бере вінець, благословляє ним молодого і промовляє:

Вінчається раб Божий (*ім'я*) з рабою Божою (*ім'я*) в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа.

Дає молодому поцілувати вінець і накладає йому його на голову; потім промовляє те ж саме і молодій, дає і

їй поцілувати вінець, а потім тричі благословляє їх обох разом, промовляючи:

Господи, Боже наш, славою і честю вінчай їх.

Диякон: Будьмо уважні.

Священик: Мир усім.

Дяк: І духові твому.

Диякон: Премудрість.

Дяк: Прокимен гол. 8: Ти, Господи, поклав на голови їхні вінці із щирого золота. Життя просили вони в Тебе і Ти дав їм.

Люди співають прокимен.

Диякон: Премудрість.

Дяк: До ефесян послання святого апостола Павла читання. (Ефес. 5, 20-33).

Диякон: Будьмо уважні.

Дяк: Браття! Дякуючи Богові і Отцеві повсякчас і за все, для слави Господа нашого Ісуса Христа, коріться одно одному в страху Божому. Жінки, коріться своїм чоловікам, як Господеві, тому що чоловік є голова жінки, як і Христос голова Церкви, і Він Спаситель тіла. Але, як Церква кориться Христу, так і жінки нехай коряться своїм чоловікам у всьому. Чоловіки, любіть своїх жінок, як Христос полюбив Церкву і Себе віддав за неї, щоб освятити її, очистивши словом, як купіллям у воді, щоб поставити її перед Собою славною Церквою, що не має плями, або хиби або чогось подібного, а щоб була свята й непорочна. Так повинні чоловіки любити своїх жінок, як свої

тіла, бо хто любить свою жінку, — себе самого любить. Бо ще ніхто ніколи тіла свого не зненавидів, а годує і гріє його так, як і Господь Церкву, тому що і ми є члени Тіла Його — ми від Тіла Його і від костей Його. Отже покине чоловік батька свого та матір свою і з'єднається з жінкою своєю, і будуть удвох як одно тіло. Тайна ця велика, я кажу відносно до Христа і до Церкви. Тим то і кожний з вас нехай так любить свою жінку, як і себе, а жінка нехай шанує свого чоловіка.

Люди: Алилуя, алилуя, алилуя.

Диякон: Премудрість. Станьмо побожно.
Вислухаймо святу Євангелію.

Священик: Мир усім.

Люди: І духові твому.

Священик: Від Іоанна святої Євангелії читання. (Іоан. 2, 1-11)

Диякон: Будьмо уважні.

В один час було весілля в Кані Галилейській, і Мати Ісусова була там. Був же запрошений на весілля Ісус і ученики Його. І коли не стало вина, Мати Ісусова каже до Нього: "Вина не мають". Говорить їй Ісус: "Що Мені і Тобі, Жено? ще не прийшов Мій час". Мати Його каже слугам: "Що Він вам скаже, зробіть". Було ж тут шість кам'яних посудин на воду, що стояли для очищення іудейського, в них уміщалося по дві або по три міри. Каже їм Ісус: "Налийте посудини водою". І налили їх доверху. І каже їм: "Наберіть тепер та несіть до старости весільного". І понесли. Як покуштував староста води, що стала вином, — а він не знав, звідки воно, знали тільки слуги, що на-

бирали воду, — то кличе до себе жениха та й каже йому: "Кожен чоловік перше добрим вином частує, а коли уп'юється, тоді вже гіршим, а ти добре вино зберіг аж досі". Такий початок чудес положив Ісус у Кані Галилейській і показав славу Свою, і увірували в Нього ученики Його.

Люди: Слава Тобі, Господи, слава Тобі.

(Євангелію священик читає на головах молодих і потім дає їм цілувати її.)

Диякон: Скажемо всі від усієї душі й від усього розуміння нашого скажемо: Господи помилуй.

Люди: Господи, помилуй.

Диякон: Господи Вседержителю, Боже отців наших, молимося Тобі: вислухай нас і помилуй.

Люди: Господи, помилуй.

Диякон: Помилуй нас, Боже, з великої ласки Твоєї, молимося Тобі: вислухай нас і помилуй.

Люди: Господи, помилуй (3-чі).

Диякон: Іще молимося про милість, життя, спокій, здоров'я, спасіння і Боже благословення рабам Божим (*імена*) і родині їх.

Люди: Господи, помилуй (3-чі).

Священик: Бо Ти милосердний і чоловіколюбець Бог еси, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Синові, і Святому Духові, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Люди: Амінь.

Диякон: Господеві помолимося.

Люди: Господи, помилуй.

Священик: Господи Боже наш! Піклуючись про спасіння людей, Ти завітав до Кани Галилейської і цим засвідчив чистоту шлюбу. Сам і зараз рабів Твоїх (*імена*), яким ласкаво зволив Ти одружитися одно з одним, охорони в згоді й однодумності, почесність шлюбу їх покажи, в чистоті єдність їх збережи; поможи їм життя їхнє провадити в непорочності і сподоби їх дожити до старости почесної, чистим серцем сповняючи заповіді Твої. Бо Тобі належить милувати і спасати нас, Боже наш, і Тобі славу віддаємо, з Надвічним Твоїм Отцем і пресвятим, милосердним і животворчим Твоїм Духом, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Люди: Амінь.

Диякон: Спаси, помилуй, пригорни й охорони нас, Боже, Твоею благодаттю.

Люди: Господи, помилуй.

Диякон: Дня всього завершеного, святого, спокійного і безгрішного у Господа просимо.

Люди: Подай, Господи (тут і далі).

Янгола спокою, вірного провідника, охоронителя душ і тіл наших, у Господа просимо.

Прощення й відпущення гріхів та провин наших у Господа просимо.

Всього доброго й душам нашим пожиточного і спокою світові у Господа просимо.

Останок життя нашого в спокої та спокуті гріхів скінчити у Господа просимо.

Християнської кончини життя нашого, безболісної, не наглої, спокійної, і доброї відповіді на страшнім суді Христовім просимо.

З'єднання віри і причастя Святого Духа виблагавши, самі себе й один одного і все життя наше Христу Богові віддамо.

Люди: Тобі, Господи.

Священик: І сподоби нас, Владико, безбоязно й неосудно насмілитись призивати Тебе, небесного Бога Отця, і промовляти.

Люди: Отче наш... (дивись стор. 4).

Коли співають "Отче наш", священик хусткою в'яже руки молодим.

Священик: Бо Твое є Царство, і сила і слава, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Люди: Амінь.

Диякон: Господеві помолимося.

Люди: Господи, помилуй.

Священик: Боже, Ти все створив могутністю

Твоєю, і зміцнив увесь світ і оздобив вінець усього створіння. І чашу спільну цю, що подаєш злученим єдністю шлюбу, благослови благословенням духовним, щоб благословилося ім'я Твоє і прославилось Царство Твоє, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Люди: Амінь.

Потім священник дає пити з чаші спочатку молодому, потім молодій, а тоді бере їх за руки епитрахилем і тричі водить навкруги аналою, а люди співають:

Ісаїє, радій! Діва мала в утробі і породила Сина Емануїла, Бога і Чоловіка, Схід — імення Йому. Його ж величаючи, ми Діву прославляємо.

Святі мученики, ви славно страждали і вінчалися. Моліться ж Господеві, щоб спаслися душі наші.

Слава Тобі, Христе Боже, апостолам похвало і мученикам утіхо, бо їх проповідь — Тройця єдиносущна.

Священник розв'язує молодим руки, а потім бере вінець з молодого, благословляє ним його, дає поцілувати і промовляє:

Будь величний як Авраам, благословися як Ісаак, розмножуйся як Яків, живучи в спокої і сповняючи в правді заповіді Божі.

Також благословляє й молоду і промовляє:

І ти будь велична як Сара, утішайся як Ревека, розмножуйся як Рахиль, втішаючись чоловіком своїм і додержуючи закону шлюбу, бо така Божа воля.

Диякон: Господеві помолимося.

Люди: Господи, помилуй.

Священик: Боже, Боже наш! Ти прийшов до Кани Галилейської і там шлюб благословив. Благослови і рабів Твоїх цих, що з волі Твоєї шлюбом з'єдналися; благослови і щастя їм на все добре все життя їхнє, приймай вінці їхні в Твоєму Царстві, охороняючи їх чистими від гріха і пересудів на віки вічні.

Люди: Амінь.

Священик: Мир усім.

Люди: І духові твому.

Диякон: Голови ваші перед Господом схиліть.

Священик благословляє молодих, промовляючи:

Отець, Син і Святий Дух, всесвята і єдиносуцна й животворча Тройця, єдине Божество і Царство, нехай благословить вас, нехай обдарує вас довгим життям і добрими дітьми, успіхом у житті й вірі, і нехай задовольнить вас всяким добром на землі, нехай сподобить вас

Царство небесне одержати, за молитви святої Богородиці і всіх святих. Амінь.

Диякон: Премудрість.

Священик: Пресвята Богородице, спаси нас.

Люди: Чеснішу від херувимів і незрівняно славнішу від серафимів, що без істління Бога Слово породила, дійсну Богородицю Тебе величаємо.

Священик: Слава Тобі, Христе Боже, надіє наша, слава Тобі.

Люди: Слава і нині. Господи, помилуй (3-чі).
Благослови.

Священик: Христос, що в Кані Галилейській почесність шлюбу показав Своїм завітанням, істинний Бог наш, за молитви святої Своєї Матері, святих славних і всехвальних апостолів, святих рівноапостольних Костянтина і Єлени, святого великомученика Прокопія і всіх святих, помилує і спасе нас, бо Він милосердний і чоловіколюбець.

Потім дає молодим цілувати хрест, як хоче, поздоровляє їх промовою і веде їх цілувати образи коло Царських врат. Поцілувавши образи, молоді цілуються, повертаються до людей і приймають од них поздоровлення.

Також благословляє й молоду і промовляє:

І ти будь велична як Сара, утішайся як Ревека, розмножуйся як Рахиль, втішаючись чоловіком своїм і додержуючи закону шлюбу, бо така Божа воля.

Диякон: Господеві помолимося.

Люди: Господи, помилуй.

Священик: Боже, Боже наш! Ти прийшов до Кани Галилейської і там шлюб благословив. Благослови і рабів Твоїх цих, що з волі Твоєї шлюбом з'єдналися; благослови і щастя їм на все добре все життя їхнє, приймай вінці їхні в Твоєму Царстві, охороняючи їх чистими від гріха і пересудів на віки вічні.

Люди: Амінь.

Священик: Мир усім.

Люди: І духові твому.

Диякон: Голови ваші перед Господом схиліть.

Священик благословляє молодих, промовляючи:

Отець, Син і Святий Дух, всесвята і єдиносуцна й животворча Тройця, єдине Божество і Царство, нехай благословить вас, нехай обдарує вас довгим життям і добрими дітьми, успіхом у житті й вірі, і нехай задовольнить вас всяким добром на землі, нехай сподобить вас

Царство небесне одержати, за молитви святої Богородиці і всіх святих. Амінь.

Диякон: Премудрість.

Священик: Пресвята Богородице, спаси нас.

Люди: Чеснішу від херувимів і незрівняно славнішу від серафимів, що без істління Бога Слово породила, дійсну Богородицю Тебе величаємо.

Священик: Слава Тобі, Христе Боже, надіє наша, слава Тобі.

Люди: Слава і нині. Господи, помилуй (3-чі).
Благослови.

Священик: Христос, що в Кані Галилейській почесність шлюбу показав Своїм завітанням, істинний Бог наш, за молитви святої Своєї Матері, святих славних і всехвальних апостолів, святих рівноапостольних Костянтина і Єлени, святого великомученика Прокопія і всіх святих, помилує і спасе нас, бо Він милосердний і чоловіколюбець.

Потім дає молодим цілувати хрест, як хоче, поздоровляє їх промовою і веде їх цілувати образи коло Царських врат. Поцілувавши образи, молоді цілуються, повертаються до людей і приймають од них поздоровлення.

ВВОДИНИ МОЛОДИХ

Коли молоді (або сама молода) після шлюбу вперше приходять до церкви, то стають у бабинці. Священик з дяком виходить до них і промовляє:

Благословенний Бог наш...

Дяк: Амінь.

Далі священик покриває епитрахилем похилені голови молодих і промовляє:

Господеві помолимося.

Дяк: Господи, помилуй.

Священик: Господи Боже наш, що благословив круг року і дав покласти вінці на цих, що з'єдналися одно з одним законом шлюбу, ніби в нагороду за їхню чесноту, бо чисті всі ті, що по Твоїй волі прийняли шлюб, який Ти узаконив. Благословляй же, Господи, цих, що з'єдналися одно з одним, і після того, як знято з них вінці, і з'єднання їх нерозривним збережи, щоб вони завжди були вдячні всесвятому Твоєму імені, Отця, і Сина, і Святого Духа, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Дяк: Амінь.

Потім молоді за священиком входять у церкву, а дяк співає стихи псалмів 67 і 5:

Боже, будь щедрий до нас, благослови нас світлом лица Твого, осяй нас і помилуй нас, щоб зрозуміли всі на

землі шляхи Твої і всі народи спасіння Твое. Нехай славлять Тебе всі народи, Боже, нехай прославляють Тебе всі люди. Земля дає плоди свої, Бог наш — Бог благословляє нас. Благослови нас, Боже наш, і всі країни землі нехай славлять Господа. А я ж з великої ласки Твоєї увійду в дім Твій, поклонюся в церкві святій Твоїй зі страхом перед Тобою. Веди мене, Господи, правдою Твоюю, вирівняй дорогу мені перед Тобою.

Священик перед Царськими вратами знову покриває молодих епитрахилем і промовляє:

Господеві помолимося.

Дяк: Господи, помилуй.

Священик: Господи, Ти через пророків говорив і провістив, що в останні часи на всі народи прийде світло розуму; Ти через апостола Павла сповіщав, щоб чоловіки й жінки, що живуть у вірі, все для слави Божої творили; щоб чоловіки з непокритою головою приносили хвалу і вславлення пресвятому імені Твоєму, а жінки щоб з покритою головою в побожності й чесності молитви, подяки і хвалу Тобі приносили, прикрашуючи себе добрими ділами, вірою ствердженими. Сам, Владико Чоловіколюбче, благослови цю рабу Твою (*ім'я*) з її чоловіком, якого Ти дав їй, прикраси голову її красою, Тобі приємною, щоб, проживши по Твоїх заповідях і в усіх добродійствах перебуваючи, вони й вічне

життя одержали. Бо Ти милосердний і чоловіколюбець Бог еси, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Синові, і Святому Духові, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Дяк: Амінь.

Далі священник виголошує відпуст і благословляє молодих хрестом та окроплює св. водою, висловлюючи їм побажання такими словами:

Нехай покриває вас Господь покровою Своїх крил та охороняє вас від усього злого в усі дні життя вашого, і нехай дасть вам у спокої і добробуті бачити діток дітей ваших навіть до третього й четвертого роду.

ПОХОРОН ДОРОСЛОГО

Літія в хаті

Священик: Благословенний Бог наш завжди, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Люди: Амінь. Святий Боже, святий кріпкий, святий безсмертний, помилуй нас (3-чі).

І співають ці тропарі на гол. 4:

Упокой, Спасе, душу раба Твого (раби Твоєї) з душами праведників, що спочили, і дай їй щасливе життя в Твоїй оселі, Чоловіколюбче.

В оселях Твоїх, Господи, де всі святі Твої спочивають, упокой і душу раба Твого (раби Твоєї), бо Ти єдиний Чоловіколюбчець.

Слава Отцю, і Синові, і Святому Духові.

Ти, Господи, що сходив до пекла і визволив з кайданів в'язнів, Сам і душу раба Твого (раби Твоєї) упокой.

І нині й повсякчас, і на віки вічні. Амінь.

Єдина чиста і непорочна Діво Богородице, молися, щоб спасена була душа його (її).

Священик: Помилуй нас, Боже, з великої ласки Твоєї, молимося Тобі: вислухай нас і помилуй.

Люди: Господи, помилуй (3-чі).

Священик: Іще молимося за вічний спокій душі спочилого раба Божого (*ім'я*) [раби Божої (*ім'я*)] і щоб простив йому (їй) Бог усі гріхи вільні й невольні.

Люди: Господи, помилуй (3-чі).

Священик: Ой, якби Господь Бог оселив душу його (її) там, де всі праведні спочивають.

Люди: Господи, помилуй (3-чі).

Священик: Ласки Божої, Царства небесного і відпущення гріхів його (її) у Христа, безсмертного Царя і Бога нашого, просимо.

Люди: Подай, Господи.

Священик: Господеві помолимося.

Люди: Господи, помилуй.

Священик: Бо Ти еси воскресіння, життя і вічний спокій спочилого раба Твого (раби Твоєї) (*ім'я*), Христе Боже наш, і Тобі славу віддаємо з Надвічним Твоїм Отцем і пресвятим, милосердним і животворчим Твоїм Духом, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Люди: Амінь.

Священик: Премудрість. Пресвята Богородице, спаси нас.

Люди: Чеснішу від херувимів і незрівняно славнішу від серафимів, що без істління Бога

Слово породила, дійсну Богородицю Тебе величаємо.

Священик: Слава Тобі, Христе Боже, надіє наша, слава Тобі.

Люди: Слава і нині. Господи, помилуй (3-чі).
Благослови.

Священик: Христос, що воскрес із мертвих, що живих і мертвих під Своєю владою має, істинний Бог наш, за молитви пречистої Своєї Матері, святих славних і всехвальних апостолів, преподобних і богоносних отців наших і всіх святих, душу раба Свого (раби Своєї) (*ім'я*) між святими оселить і до праведних приєднає, а нас спасе і помилує, бо Він милосердний і чоловіколюбець.

Люди: Амінь.

Священик: Подай, Господи, вічний спокій рабові Твоєму (рабі Твоїй) (*ім'я*), що навіки спочив (спочила), і створи йому (їй) вічну пам'ять.

Люди: Вічна пам'ять (3-чі).

І несуть небіжчика до церкви.

Відправа в церкві

Священик: Благословенний Бог наш завжди, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Люди: Амінь. Святий Боже, святий кріпкий, святий безсмертний, помилуй нас (3-чі).

Дяк: Слава і нині. Пресвята Тройце. Отче наш. Господи, помилуй (12 раз). Прийдіть, поклонімося і пс. 90: Хто живе під захистом Всевишнього.

Священик: В спокої серця Господеві помолимося.

Люди: Господи, помилуй (тут і далі).

За мир з неба й спасіння душ наших Господеві помолимося.

За незабутнього раба Божого (рабу Божу) (*ім'я*), за спокій і добру пам'ять його (її) Господеві помолимося.

Щоб простив йому (їй) Бог всі гріхи вільні й невольні, Господеві помолимося.

Щоб не осуджено було його (її) перед страшним престолом Господа слави, Господеві помолимося.

Ой, якби Господь Бог оселив душу його (її) в місці світлому, в місці спокійному, там де всі праведні спочивають, Господеві помолимося.

За тих, що плачуть і сумують і сподіваються від Христа утіхи, Господеві помолимося.

За визволення нас від усякої журби, гніву та біди Господеві помолимося.

Спаси, помилуй, пригорни й охорони нас,
Боже, Твоею благодаттю.

Ласки Божої, Царства небесного і відпущення гріхів виблагавши йому (їй), самі себе й один одного і все життя наше Христу Богові віддамо.

Люди: Тобі, Господи.

Священик: Бо Ти єси воскресіння (див. ст. 66).

Люди: Амінь. Аलिлуя на гол. 8 і далі Тропар:

Незмірною мудрістю, Господи, все Ти з любови до людей впорядковуєш і корисне всім подаєш, єдиний Створителю всіх, упокой, Господи і душу раба Твого (раби Твоєї), бо всю надію покладав він (покладала вона) на Тебе, **Творця і Порадника і Бога нашого.**

Слава і нині.

Тебе і стіною, і пристановищем і певною Заступницею ми маємо у Бога, що Його Ти породила, **Богородице неневісна, вірних спасіння.**

Щасливі ті, що живуть по правді і ходять в законі Господньому. Аलिлуя.

Щасливі ті, що пильнують заповітів Його і всім серцем прагнуть до Нього. Аलिлуя.

Руки Твої створили мене і спорудили мене, врозуми мене і навчуся заповідей Твоїх. Помилуй раба Твого.

Зглянься на мене і помилуй мене; обдаруй мене так як і тих, що люблять ім'я Твоє. Аلیلуя.

Нехай живе душа моя і славить Тебе, і присуди Твої нехай допомагають мені.

Я збився з дороги і блукаю, як ягня загублене, врятуй раба Твого (рабу Твою), бо я заповітів Твоїх не забув (не забула).

Благословенний Ти, Господи, навчи мене заповітів Твоїх.

Всі святі знайшли джерело життя і двері до раю. Ой, якби й мені знайти до цього шлях через каяття. Я загублене ягня. Озвися до мене, Спасителю, і спаси мене.

Благословенний Ти, Господи...

Святі мученики! Ви проповідували про Христа — Боже Ягнятко і як ягнята замучені були і до життя, що ніколи не старіє і вічно існує, перейшли. Щиро ж благайте Христа, щоб і нам подав відпущення гріхів.

Благословенний Ти, Господи...

Упокой, Боже, раба Твого (рабу Твою) і осели його (її) в раю, де всі святі, Господи, і праведники сяють, як світила. Упокой же, Господи, небіжчика раба Твого (небіжчицю рабу Твою), не пам'ятаючи про всі його (її) гріхи.

Слава. Потрійне сяйво єдиного Божества побожно вслаavimo співами: святий Ти, Отче безпочатковий, і Ти, безпочатковий же Сину і божественний Душе, освіти нас, що вірою Тобі служимо, і з вічного вогню вирятуї.

І нині. Радуйся, Чиста, що Бога тілом породила на спасіння всіх. Через Тебе рід людський знайшов спасіння. Ой, якби і ми рай знайшли за Твоею допомогою, Богородице чиста і благословенна.

Алилуя, алилуя, алилуя. Слава Тобі, Боже (тричі).

Священик виголошує Малу ектенію:

Ще і ще в спокої серця Господеві помоли-
мось.

Люди: Господи, помилуй (тут і далі).

Ще молилось за вічний спокій душі спочилого раба Божого (раби Божої) (ім'я) і щоб простив йому (їй) Бог всі гріхи вільні й невольні.

Щоб Господь Бог оселив душу його (її) там, де всі праведні спочивають.

Ласки Божої, Царства небесного і відпущення гріхів його (її) у Христа, безсмертного Царя і Бога нашого, просимо.

Люди: Подаї, Господи.

Священик: Господеві помолилось.

Люди: Господи, помилуй.

Священик: Бо Ти єси воскресіння (див. ст. 66).

Люди після ектенії співають на гол. 5:

Упокой, Спасе наш, з праведними раба Твого (рабу Твою) і осели його (її) в Твоїх оселях, як про це написано, і прости, як милосердний, всі гріхи його (її), вільні й невольні, і все, чим згрішив він (згрішила вона) свідомо і несвідомо, Чоловіколюбче.

Слава. І все, чим згрішив він (згрішила вона) свідомо і несвідомо, Чоловіколюбче.

І нині. Христе Боже, що від Діви світові засяяв і через Неї синами світла показав нас, помилуй нас.

Духівництво: Упокой, Господи, душу спочилого раба Твого (раби Твоєї). (2-чі)

Люди: (те ж саме двічі).

Духівництво: Слава...

Люди: І нині...

Пісня 3. Немає святішого, як Ти, Господи, Боже мій. Ти підніс долю вірних Твоїх, Милосердний, і ствердив нас на скелі визнання Тебе.

(Мала ектенія)

Люди після ектенії співають на гол. 6:

Воістину — суєта все на землі, а життя наше — це тінь і сон. Бо даремно турбується кожний,

що на землі народився, як про це каже писання, що коли б ми і весь світ забрали, то й тоді в могилу ляжемо, — туди, де вкупі і царі і старці. **Отже і цього небіжчика (цю небіжчицю), Христе Боже, упокой, як Чоловіколюбець.**

Слава і нині. Пресвята Богородице, увесь час життя мого не покидай мене, на людське заступництво не віддавай мене, **а Сама захисти і помилуй мене.**

Духівництво: Упокой, Господи, душу спочилого раба Твого (раби Твоєї). (3-чі).

Люди: (те ж саме тричі).

Духівництво: Слава... **Люди:** І нині...

Пісня 6. Житейське море, схвильоване бурею напастей, бачучи і до тихого пристановища Твого прийшовши, благаю: визволи зо тліну життя моє, Вельмимилостивий.

Священик виголошує Малу ектенію (стор. 71).

Люди після ектенії співають Кондак:

Із святими упокой, Христе, душу раба Твого (раби Твоєї), де немає слабування, ані смутку ні зідхання, але вічне життя.

Ікос, гол. 8: Сам Ти один безсмертний, що створив і спорудив людину, а ми земні — з землі створені і в ту ж землю повернемось, бо так Ти звелів і сказав мені: „Ти — земля і в землю по-

вернешся“. Туди ж і ми, всі люди, підемо, з надгробним риданням співаючи пісню: **Алилуя.**

Духівництво: Упокой, Господи, душу спочилого раба Твого (раби Твоєї). (2-чі)

Люди: (те ж саме двічі).

Духівництво: Благословимо Отця, і Сина, і Святого Духа, Господа.

Люди: І нині...

Пісня 9. Бога людям неможливо бачити, бо на Нього і янголи не насмілюються дивитись. Через Тебе ж, Всечиста, Слово стало тілом і з'явилось людям. Прославляючи ж Його, з небесними силами Тебе вихваляємо.

Потім ці пісні:

Гол. 1: Чи є така життєва утіха, що не затмарюється смутком? Чи є така слава на землі, що стоїть непорушна? Все, як тінь, зникає; все, як сон, минає. Один мент — і все це смерть забирає, але в світлі лиця Твого, Христе, і в насолоді краси Твоєї упокой небіжчика (небіжчицю), що його (її) взяв Ти від нас, бо Ти Чоловіколюбєць.

Гол. 3: Суєта людська все те, що не йде за нами після смерти: не йде туди багатство, не йде й слава; приходить смерть — все це минається. Отже до Христа безсмертного виголось-

мо: упокой небіжчика (небіжчицю), що його (її) взяв Ти від нас, в тій оселі, де всі утіху мають.

Голос 8: Плачу і ридаю, коли згадую про смерть і бачу, що в гробі лежить по образу Божому створена наша краса. Яка вона тоді неприваблива, безславна і не має виду! Що за диво, що за таємниця з нами діється? Чому ми підпали тліну? Чому це нас з'єднано з смертю? Воістину, як це й написано, так Бог звелів, що подає відійшовшому (відійшовшій) до Нього спокій.

Священик: Будьмо уважні. Мир усім.

Дяк: І духові твому.

Священик: Премудрість.

Дяк: Прокимен гол. 6: Щасливий шлях, по якому ти йдеш, душе, бо вже готове тобі місце спочинку.

Люди співають прокимен.

Священик: Премудрість.

Дяк: До солунян послання святого апостола Павла читання. (I Сол. 4, 13-17)

Священик: Будьмо уважні.

Дяк: Браття! Не хочу я залишати вас неосвідомленими про тих, що упокоїлись, щоб ви не сумували, як інші народи, що не мають надії. Бо коли ми віруємо, що Хри-

стос умер і воскрес, то Бог і тих, що спочили з вірою в Ісуса, виведе з Ним. Це бо вам говоримо на підставі слова Господнього, що ми, котрі зостанемось живими до приходу Господнього, не попередимо тих, що впокоїлись. Сам бо Господь при наказі, при голосі архангельському і при трубі Божій зійде з неба, і ті, що померли з вірою в Христа, воскреснуть найперше. Потім ми, що зостанемось живими, вкупі з ними будемо піднесені на хмарах назустріч Господеві в повітря, і так назавжди з Господом перебуватимем.

Люди: Алилуя, алилуя, алилуя.

Священик: Премудрість. Станьмо побожно. Вислухаймо святу Євангелію. Мир усім.

Люди: І духові твому.

Священик: Від Іоанна святої Євангелії читання. (Іоан. 5, 24-30)

Люди: Слава Тобі, Господи, слава Тобі.

Священик: Будьмо уважні.

Сказав Господь до прийшовших до Нього іудеїв: "Істинно, істинно кажу вам: хто слово Мое слухає і вірує в Того, Хто Мене послав, той має життя вічне, і на суд не приходять, а перейде від смерті в життя. Істинно, істинно кажу вам, що настає час, коли мертві почують голос Сина Божого і почувши оживуть. Бо як Отець має життя в Самому Собі, так і Синові дав мати життя в Самому Собі. І дав Йому владу і суд чинити, бо Він є Син Чоловічеський. Не дивуйтесь цьому; бо настає час, коли всі, що в гробах, почують голос Сина Божого, і вийдуть ті, що чинили добро, у воскресіння життя, а ті, що чинили

зло, у воскресіння суда. Не можу Я нічого чинити Сам од Себе; як чую, так і суджу, і суд Мій праведний, бо не шукаю волі Моєї, а волі Отця, що Мене послав“.

Люди: Слава Тобі, Господи, слава Тобі.

Священик: Господеві помолимося.

Люди: Господи, помилуй.

Священик читає розрішаючу молитву і вкладає її в руки небіжчика (небіжчиці), благословляючи його (її) хрестом. Люди ж співають на гол. 2:

Прийдіть, востанне привітаймо, браття, небіжчика (небіжчицю), дякуючи Богові, він бо відійшов (відійшла) від родини своєї і до гробу поспішає. Вже він (вона) не дбає про суєтне земне життя і про вельмистрасне тіло. Де ж нині рідня? Де приятелі? Ось розлучаємось. За його (її) спокій Господеві помолимося.

Родина прощається з небіжчиком (небіжчицею), а після того священик і люди співають літію:

Упокой, Спасе, душу раба Твого... Єктенія: Помилуй нас, Боже... і відпуст (див. ст. 65-67).

Під час співу "Вічна пам'ять" священик кропить св. водою труну і тіло небіжчика і несуть тіло на цвинтар, співаючи дорогою "Святий Боже". На перехрестях читають Євангелії за упокой.

На цвинтарі скорочена Літія: Упокой, Спасе, душу раба Твого... Потрійна єктенія, відпуст і "Вічна пам'ять". Під час цього співу священик кропить св. водою гріб і домовину та кидає навхрест землю в могилу, промовляючи:

Господня земля і все, що наповняє її, вселенна і всі, що живуть у ній.

Далі висипає попіл з кадильніці в могилу, промовляючи:

Земля і порох і попіл ти, чоловіче, і в землю знов по Божому велінню повертаєшся, але вічна тобі пам'ять.

І печатає гріб, роблячи лопатою знак хреста з чотирьох боків, почавши від голови, і промовляє:

Печатається гріб цей до другого пришестя Христового*) в ім'я Отця, і Сина і Святого Духа. Амінь.

Люди співають стихиру, гол. 8:

Земле, розкрившись, прийми з тебе створене рукою Божою тіло, яке знов до тебе, що його породила, вертається. Те, що було створене по образу Божому, прийняв Творець. Ти ж прийми це як своє.

Примітка. Так само, як похорон в церкві, слухається і Панахіда з такими відмінами: після єктенії і тропарів "Незмірною мудрістю" і "Тебе і стіною" все інше пропускається, а відразу співається "Благословенний Ти, Господи... Всі святі знайшли джерело життя" і г. д.; потім після 9-ї пісні канону все пропускається, а відразу співається "Упокой, Спасе, душу раба Твого... Ти, Господи, що сходиш до пекла" і далі до кінця, як і похорон.

---

*) або: до Страшного Суду і загального воскресіння мертвих

ПОХОРОН ДИТИНИ

Відправа в хаті

Священик: Благословенний Бог наш..

Люди: Амінь. Святий Боже... Упокой, Спасе і інше (див. стор. 65). Потім ектенія:

Священик: Помилуй нас, Боже, з великої ласки Твоєї, молимося Тобі: вислухай нас і помилуй.

Люди: Господи, помилуй (3-чі).

Іще молимося за вічний спокій невинної дитини (*ім'я*), щоб Господь Бог по непорушному Своему слову небесного Царства її сподобив.

Іще молимося, щоб Господь Бог оселив душу її там, де всі праведні спочивають.

Ласки Божої, Царства небесного і спочивання з святими їй і самим собі у Христа, безсмертного Царя і Бога нашого, просимо.

Люди: Подай, Господи.

Священик: Господеві помолимося.

Люди: Господи, помилуй.

Священик: Бо Ти еси воскресіння, життя і вічний спокій всіх рабів Твоїх і нині відійшовшого раба Твого (раби Твоєї) дитини (*ім'я*), Христе Боже наш, і Тобі славу віддаємо, Отцю,

і Синові, і Святому Духові, нині й повсякчас,
і на віки вічні.

Люди: Амінь.

І несуть небіжчика (небіжчицю) до церкви.

Відправа в церкві

Священик: Благословенний Бог наш...

Люди: Амінь. Святий Боже.. Аلیلуя (3-чі).
Незмірною мудрістю. Слава і нині. Тебе і стіною.
(див. стор. 69).

Духівництво: Господи, упокой дитину. (2-чі)

Люди: Господи, упокой дитину. (2-чі)

Духівництво: Слава... **Люди:** І нині...

І вибрані пісні канону, гол. 8:

Пісня 3. Господи, Створителю неба і землі
і Будівничий Церкви! Стверди мене в любові
до Тебе, бажань наших краю і вірних стверджен-
ня, єдиний Чоловіколюбче.

(Мала ектенія)

Духівництво: Господи, упокой дитину. (3-чі)

Люди: Господи, упокой дитину. (3-чі)

Духівництво: Слава... **Люди:** І нині...

Пісня 6. Молитву мою виллю перед Господом і Йому повідаю про скорботи мої, бо нещастя сповнилась душа моя і життя мое до пекла наблизилось, і благаю, як Іона: Боже, із тліну визволи мене.

Священик: Ще і ще в спокої серця Господеві помолимося.

Люди: Господи, помилуй.

Ще молимося за вічний спокій невинної дитини (*ім'я*), щоб Господь Бог по непорушному Своему слову небесного Царства її сподобив.

Ще молимося, щоб Господь Бог оселив душу її там, де всі праведні спочивають.

Ласки Божої, Царства небесного і спочивання з святими їй і самим собі у Христа, безсмертного Царя і Бога нашого, просимо.

Люди: Подай, Господи.

Священик: Господеві помолимося.

Люди: Господи, помилуй.

Священик: Бо Ти еси воскресіння, життя і вічний спокій всіх рабів Твоїх і нині відійшовшого раба Твого (раби Твоєї) дитини (*ім'я*), Христе Боже наш, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Синові, і Святому Духові, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Люди: Амінь. Із святими... Сам Ти один безсмертний... (див. стор. 73)

Духівництво: Господи, упокой дитину. (3-чі)

Люди: Господи, упокой дитину. (3-чі)

Духівництво: Слава... **Люди:** І нині...

Пісня 9. Вжахнулося небо і краї землі здивувалися, що Бог з'явився до людей тілом, і утроба Твоя, Богородице, стала неосяжнішою небес, тому Тебе всі янголи і люди величають.

Священик читає: Нині впокоївся (впокоїлась) я і знайшов (знайшла) велику утіху, бо від тліну відійшов (відійшла) я і до життя перейшов (перейшла).

Люди: Господи, слава Тобі.

Священик: Чоловік — як трава, дні його — як квітка польова.

Люди: Господи, слава Тобі.

Священик: Бо вийде дух з нього і нестане його.

Люди: Господи, слава Тобі.

Священик: Істина Господня пробуває до віку.

Люди: Господи, слава Тобі.

Слава і нині.

Священик: Нині обрав (обрала) я за матір собі Діву, Божу Матір, бо від Неї (спів) народився Христос, що всіх спасає.

Люди: Господи, слава Тобі.

Священик: Будьмо уважні. Мир усім.

Дяк: І духові твому.

Священик: Премудрість.

Дяк: Прокимен гол. 6: Щасливий шлях, по

якому ти йдеш, душе, бо вже готове тобі місце спочинку.

Люди співають прокимен.

Священик: Премудрість.

Дяк: До коринтян послання святого апостола Павла читання. (1 Кор. 15, 39-45)

Священик: Будьмо уважні.

Дяк: Браття! Не всяке тіло — однакове тіло. Але інше тіло в людини, інше в скотини, інше у риби, інше ж у птаства. Є тіла небесні і тіла земні, але інша слава небесних, інша земних. Інша слава сонця, а інша слава зірок, бо зоря від зорі відрізняється славою. Так і воскресіння мертвих: сіється на зотління, встає в нетління. Сіється в нікчемності, встає в славі; сіється в немочі, встає в силі; сіється тіло душевне, встає тіло духовне. Є тіло душевне і є тіло духовне. Так і написано: "Перший чоловік Адам став душею живою, а останній Адам — духом животворчим".

Люди: Аلیلуя, аلیلуя, аلیلуя.

Священик: Премудрість. Станьмо побожно. Вислухаймо святу Євангелію. Мир усім.

Люди: І духові твому.

Священик: Від Іоанна святої Євангелії читання. (Іоан. 6, 35-39)

Люди: Слава Тобі, Господи, слава Тобі.

Священик: Будьмо уважні.

Сказав Господь до прийшовших до Нього іудеїв: "Я — хліб життя. Хто до Мене приходить, той не буде го-

лодувати, і хто вірує в Мене, — не буде жаждати ніколи. А Я вам сказав, що ви бачили Мене і не віруєте. Усе, що дає Мені Отець, до Мене прийде, і хто приходить до Мене, того Я не віджену геть. Бо Я зійшов з неба не на те, щоб чинити Мою волю, а волю Отця, що Мене послав. Це ж є воля Отця, що Мене послав, щоб з усього, що Він дав Мені, Я не загубив нічого, а воскресив його в останній день“.

Люди: Слава Тобі, Господи, слава Тобі.

Священик: Господеві помолимося.

Люди: Господи, помилуй.

Священик: Господи! Ти охороняєш дітей в цьому житті, а в майбутньому віці приготував для них оселями янгольські світлосяйні місця, в яких оселяються душі праведних. Ти Сам, Владико Христе, душу раба Твого (раби Твоєї) дитини (*ім'я*) прийми з любов'ю, бо Ти сказав: „Не забороняйте дітям приходити до Мене, бо таких є царство небесне“. Бо Тобі належить всяка слава, честь і поклоніння з Отцем і Святим Духом, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Люди: Амінь.

Родина прощається з дитиною, а люди співають стихирн, гол. 8:

Ой, дитино моя, хто не заплаче, що ти від життя цього так сумно відійшла? Ще дитятком недозрілим з обіймів матері ти нині, як пташка,

скоро вилетіла і до Творця всіх полинула. Ой, дитино моя, хто не заплаче, дивлячись, як твое ясне личко змарніло, що було, як квіточка, красне.

Ой, дитино моя, хто не зарідає і плачучи не заголосить, що таке ти було гарне і утіхою було життя мого; і от, як човен, що сліду по собі не залишає, ти хутко від моїх очей відійшла. Підійдіть же, друзі, родину і сусіди, всі разом з нею попрощаємось, в могилу виражаючи.

Слава і нині.

Богородице Діво, втіхо сумуючих, полегшення хворих, спасай наше місто і людей, бо Ти замирення ворогів, розхвильованих заспокоєння, єдина Заступниця вірних.

Святий Боже, святий кріпкий, святий безсмертний, помилуй нас.

Священик: Помилуй нас, Боже (стор. 79).

Єктенія закінчується таким виголосом:

Господи Ісусе Христе, Боже наш! Ти обітував дати царство тим, що народилися від води і Духа і невинними до Тебе перейшли, і сказав: „Не забороняйте дітям приходити до Мене, бо таких є царство небесне“. Покірливо благаємо Тебе: нині від нас до Тебе відійшовшого раба Твого (рабу Твою) невинну дитину (*ім'я*) по

непорушному Твоєму слову приймай в царство небесне. Нас же сподоби безгрішно прожити, по-християнськи скінчити життя і з усіма святими в небесних оселях оселитися. Бо Ти єси воскресіння, життя і вічний спокій всіх рабів Твоїх і нині перейшовшого до Тебе раба Твого (раби Твоєї) дитини (*ім'я*), Христе Боже наш, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Синові, і Святому Духові, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Люди: Амінь.

Відпуст і на цвинтарі — як у похороні дорослих.

Примітка. Так як похорон відправляється і панакхда за дитину, тільки після 9-ї пісні канону відразу співається "Упокой, Спасе, душу раба Твого" і до кінця, як похорон.

БЛАГОСЛОВЕННЯ НОВОГО ДОМУ

Перед освяченням на кожній з чотирьох стін дому треба намалювати або наліпити знак хреста. Священик приносить із собою освячену воду й оливу (або освячує тут).

Ставши лицем на схід сонця перед столом, на якому лежить Св. Євангелія і хрест і стоять засвічені свічки, св. вода й освячена олива, священник починає:

Благословенний Бог наш...

Дяк: Амінь. Царю небесний. Трисвяте, Отче наш. Господи, помилуй (12 раз). Слава і нині. Прийдіть; поклонімся і псалма 90.

Після псалми "Бог Господь" і тропар, гол. 8:

Так як з приходом Твоїм, Христе, в дім Закхея спасіння прийшло, і нині з приходом священослужителів Твоїх, а з ними й святих Твоїх янголів, мир Твій подай домові цьому і милостиво благослови його, спаси і просвіти всіх, що мають в ньому оселитися.

Священик: Господеві помолимося.

Дяк: Господи, помилуй.

Священик: Господи Ісусе Христе, Боже наш, що зволив у дім митаря Закхея увійти і спасіння його домові принести. Сам і нині тих, що тут забажали жити і з нами недостойними моляться Тобі, від усякого зла охорони, благословляючи їх і оселю цю, і життя їх від напасти збе-

режи, подаючи всякого добра вдосталь на користь їм Твоїм благословенням. Бо Тобі належить всяка слава, честь і поклоніння, Отцю, і Синові, і Святому Духові, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Дяк: Амінь.

Священик: Мир усім.

Дяк: І духові твому.

Священик: Голови ваші перед Господом схиліть.

Дяк: Тобі, Господи.

Священик (тихо): Владико Господи, Боже наш, що на височинах живеш і нас смиренних доглядаєш. Ти благословив дім Лавана з приходом Якова і дім Пентефрія з приходом Йосифа; Ти благословив і дім Аведдара з принесенням кивота, а в час тілесного пришестя Христа, Бога нашого, спасіння домові Закхея дарував. Сам благослови й дім цей і тих, що збираються жити в ньому, страхом Твоїм охорони і без шкоди від усякого зла збережи і благословення з висоти небесної оселі Твоєї пошли їм, і благослови і всяким добром обдаруй дім цей.

Виголос: Бо Тобі належить милувати і спасати нас, Боже наш, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Синові, і Святому Духові, нині й повсякчас,

і на віки вічні.

Дяк: Амінь.

[Священик тричі благословляє оливу, промовляючи: "В ім'я Отця, і Сина, і Св. Духа. Амінь." І читає над оливою таку молитву:

Господи, Боже наш! Зглянься нині милостиво на мене, смиренного й недостойного раба Твого, прийми молитву мою і пошли благодать пресвятого Твого Духа на оливу цю і освяти її, щоб через неї освятилось це місце і збудований на ньому дім, щоб послужила вона на відігнання всякої сили ворожої і диявольських підступів. Бо Ти благословляєш і освячуєш все, Христе Боже наш, і Тобі славу віддаємо, Отцю, і Синові, і Святому Духові, нині й повсякчас, і на віки вічні.

Дяк: Амінь.]

Потім священик кропить св. водою всі стіни всередині і знадвору та всі будови в садибі, виголошуючи:

В ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа окропленням водою цією свяченою нехай щезне всякий лукавий підступ диявольський. Амінь.

Окропивши все, священик бере оливу і хрестовидно помазує нею стіни там, де написано хрест (всередині його), починаючи від східньої стіни, потім західню, далі північну і нарешті південну, кожен раз виголошуючи:

Благословляється дім цей помазанням святою оливою цією в ім'я Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь.

Після цього засвічуються свічки, наліплені хрестами на стінах. Під час помазання дяк співає стихиру, гол. 5:

Благослови, Господи, дім цей і сповни його земними Твоїми дарами, а тих, що в ньому по-божно житимуть, від усякого зла охорони і всяке добро небесне й земне їм даруй і як Щедрий помилуй з великої Твоєї милости.

Після помазання звичайні виголоси перед Євангелією і читання Євангелії від Луки 19, 1-10:

В один час проходив Ісус через Ієрихон. І ось чоловік на ім'я Закхей, а він був старший над митарями і був багатий, шукав побачити Ісуса, хто Він, але не міг за народом, бо був малий на зріст. І, забігши наперед, виліз на смоковницю, щоб бачити Його, бо Він мав проходити тією дорогою. Ісус, як прийшов на те місце, зглянувши, побачив його і сказав до нього: "Закхею! поспіши злізти, бо сьогодні треба Мені бути в твоїм домі". Він поспішив злізти і прийняв Його радіючи. І, бачивши, всі ремствували, кажучи, що Він зайшов гостити до грішного чоловіка. Закхей же, ставши, сказав Господеві: "Ось половину добра мого, Господи, дам убогим, і коли кого чим скривдив, верну вчетверо". Сказав же йому Ісус: "Нині спасіння домові цьому сталося, бо і цей є син Авраамів. Бо Син Чоловічеський прийшов знайти і спасти загинувше".

Потім можна покадити весь дім під час читання пс. 100: Про ласку і правосуддя. Далі Потрійна ектенія:

Помилуй нас, Боже, з великої ласки Твоєї, молимося Тобі: вислухай нас і помилуй.

Дяк: Господи, помилуй (3-чі).

Ще молимося за те, щоб послав Господь благословення Своє на дім цей і на рабів Своїх.

(імена господарів і всієї родини) і на всіх, що по-
божно житимуть в ньому, і послав їм янгола
Свого, щоб охороняв і зберігав їх від усякого
зла і навчав їх чинити всяке добро й додержу-
вати заповіді Христові, та щоб Господь охоро-
нив їх від голоду, пошести, землетрусу, зливи,
вогню, меча, нападу чужинців та всякої смер-
тельної загрози і дарував їм здоров'я й довгий
вік і достаток у всьому, — скажемо всі: Госпо-
ди, вислухай нас і помилуй.

Ще молимося за братів та сестер наших і за
всіх християн.

Вислухай нас, Боже, Спасителю наш, надіє
всіх країв землі і тих, що в морі далеко, та, Ми-
лосердний Владико, будь милостивим до гріхів
наших і помилуй нас. Бо Ти милосердний і чоло-
віколюбець Бог еси, і Тобі славу віддаємо,
Отцю, і Синові, і Святому Духові, нині й по-
всякчас, і на віки вічні.

Дяк: Амінь.

Священик виголошує відпуст і многоліття госпо-
дарям дому:

Побожне й спокійне життя, тілесне здоров'я
і душі спасіння, достаток у всьому подай, Го-
споди, рабам Твоїм (імена) і збережи їх на довгі
літа.

Дяк: Довгі літа (тричі).

МОЛИТВА ПЕРЕД РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ

Під час завітання до парафіян з молитвою священик, одягнувши епитрахиль, з хрестом у руках починає:

Благословенний Бог наш. Амінь. Царю небесний, Три-
святе, Отче наш. Господеві помолимося і читає молитву:

Владико Вседержителю! Коли народився Ти від Діви Марії у Вифлеємі юдейському, тоді творіння стрепенулось і просвітилось, і світ зрадувався народженням Твоїм. Створивши чоловіка по образу Твоєму і по Твоїй подобі, Ти дав хрещення задля відродження.

А коли ввів рабів Твоїх у почесні ці дні задля стримання пристрастів з надією на воскресіння, навчаючи їх істини Твого Божества, відкрив їм розум і серце, щоб пізнали Тебе, Сина Божого, що взяв гріхи всього світу. Отже й нині, Чоловіколюбче, прийми рабів Твоїх (*імена*) як прийняв Ти Петра, що потопав у морі й тричі зрікся Тебе і плакав; прийми, Владико, сльози й зідхання і покаєння рабів Твоїх, як прийняв зідхання митареве й покаєння блудниці, що слізьми обмивала ноги Твої і косами своїми витирала; як прийняв розбійника, що на хресті взивав до Тебе "Пом'яни мене, Господи, коли прийдеш у Царство Твоє", і сказав Ти йому: "Сьогодні зі Мною будеш у раю".

Знаємо, Господи, як волхви поклонялися Тобі й дари принесли, як пастухи на сопілках грали і янголи співали "Слава на небі Богові і на землі спокій, над людьми Боже змилювання"; і як Ірод метушився, Господь бо тілесно на спасіння людського роду на землю з'явився. Вся твар нині оспівує Тебе, Чоловіколюбче, виголошуючи: "Христос народжується — славте; Христос з небес — зустрічайте;

Христос на землі — величайтеся“. Нині собори янгольські радуються і хори мучеників веселяться, бачучи славне і пречесне Різдво Твоє, щоб і ми всі достойно прославляли Тебе серцем і устами.

Отже, Милостивий Господи, прийми рабів Твоїх, що каються в гріхах своїх, свідомих і несвідомих, вільних і невольних, і з властивого чоловіколюбства Твого прийми уклінає благаєння й поштовання рабів Твоїх (*імена*), щоб вважали вони заповіді Твої і, діждавшись великого свята Різдва Твого, достойно причастились пречистого Тіла й чесної Крови Твоєї, прославляючи Тебе з Отцем і Святим Духом, нині й повсякчас, і на віки вічні. Амінь.

Потім погрійна ектеція "Помилуй нас, Боже" і різдвяний відпуст. Священник дає цілувати хрест і вітає братів і сестер.

МОЛИТВА НА ПОЧАТКУ ВЕЛИКОГО ПОСТУ

Порядок такий, як подано вище.

Господи Боже наш, надіє всіх країв землі і тих, що в морі далеко. Ти призначив святі дні посту і в Старому Заповіті через пророків Твоїх і в Новому через апостолів і євангелистів. Сподоби ж усіх нас у чистоті час постування провести, віру твердо зберегти і заповіді Твої виконувати у всі дні життя нашого. Благаємо Тебе, Владико Милосердний: пристав до нас янгола Твого, щоб охороняв нас немічних у всіх ділах наших і допомагав нам, щоб ми були слухняні й догоджали Тобі та щоб сподобилися достойно причаститися святих Твоїх Таїн. Прийми ж, Господи, поклоніння і поштовання рабів Твоїх (*імена*) і всім нам подай благословення ради Христа

Исуса, Господа нашого, що з Ним благословенний Ти, з пресвятим, милосердним і животворчим Твоїм Духом, нині й повсякчас, і на віки вічні. Амінь.

Потрійна ектенія, відпуст і цілування хреста.

МОЛИТВА НАД КОЛИВОМ ЗА СПОЧИЛИХ

Боже Триєдиний, надіє всіх, що призивають святе ім'я Твоє. Благослови ці зерна пшениці (*чи інші*), що їх принесено на спомин спочилого небіжчика раба Твого (раби Твоєї) (*ім'я*), прости йому (їй) всі гріхи і упокой його (її) в оселях вічного життя з усіма святими. А нас, що в цьому світі живемо й бачимо, як із цих і подібних їм зерен, після зотління їх, Ти, Господи, родиш пшеницю, утверди в непохитній надії на воскресіння Твоєю всемогутньою силою всіх тих, що упокоїлися з вірою й надією на Твоє милосердя і щасливе вічне життя. Бо Ти еси джерело безсмертя і спокій спочилого раба Твого (раби Твоєї), що його (її) ми нині з молитвами споминаємо, а Тобі славу віддаємо, Отцю, і Синові, і Святому Духові, нині й повсякчас, і на віки вічні. Амінь.

МОЛИТВА НА ОСВЯЧЕННЯ ВЕРБИ

На Утрені, під час читання пс. 50, священник обкаджує принесену вербу і після виголосу "Господеві помолімся" читає цю молитву:

Владико, Господи Боже наш! Ти з великого милосердя Твого послав на землю Єдинородного Сина Твого, щоб Він спас людей хрестом, смертю й воскресінням Своїм; і коли Він, будши на землі, в цей день, що його нині ми

святкуємо, прийшов до Єрусалиму, щоб з волі Своєї постраждати за нас, люди, що пробували в темряві гріха, у пільмі смертельній, з радістю вчисто зустріли Його як Переможця, держучи в руках пальмове віття, як знамено воскресіння. Діти славу небесну Твою оспівували. Отже, Владико, і нині освяти це віття вербове, що ми принесли, і нас охорони й спаси, щоб і ми, держучи в руках ознаки нашої віри в Христа воскресшого, сподобились, як ті діти, діждати світлого свята воскресіння Христового і піснями побожними з радістю й непохитною вірою прославити Христа, Бога нашого, що з Ним благословенний Ти, з пресвятим, милосердним і животворчим Твоїм Духом, нині й повсякчас, і на віки вічні.

З М І С Т

Молитва за породілю	3
Тайна Хрещення	7
Молитва на вводи́ни	27
Тайна Сповіді	31
Чин причастя хворого	38
Тайна Шлюбу	45
Вводи́ни молодих	62
Похорон дорослого	65
Похорон дитини	79
Благословення нового дому	87
Молитва перед Різдвом Христовим	92
Молитва на початку Великого Посту	93
Молитва над коливом за спочилих	94
Молитва на освячення верби	94

